TOTEMOSZLOP
A BOTANIKUS KERTBEN

AVIVAT ACADEMIA

A Nyugat-magyarországi Egyetem lapja

2011 :: 5 :: szeptember - október

ZÖLD EGYETEM, ZÖLD ÓVODA

A környezettudatos szemléletmódja miatt zöld egyetemként ismert intézményünk Lewinszky Anna Gyakorló Óvodája idén ősszel elnyerte a Zöld Óvoda 2011 címet a Nemzeti Erőforrás Minisztérium és a Wekerle Sándor Alapkezelő pályázatán.

A minősítést tanúsító oklevelet Kozák Tamásné, az óvoda vezetője szeptember 27-én vette át Budapesten, a Magyar Mezőgazdasági Múzeumban az oktatásért és a környezetvédelemért felelős tárcák államtitkáraitól. A cím elnyerésének feltételeként az óvodának az elmúlt három évre vonatkozóan igazolnia kellett, hogy hatékony tevékenységet fejtett ki a korszerű környezeti nevelés céljainak elérése érdekében és a minősítés elnyerését követően is folyamatosan teljesíteni tudja a zöld óvodával szemben támasztott kritériumrendszer feltételeit.

- Óvodánk híres arról, hogy nagy hangsúlyt fektetünk a régi hagyományok ápolására és a környezeti nevelésre. Nevelési programunkban a gyerekekkel és a szülőkkel kiemelt figyelmet fordítunk zöld környezetünk megóvására – hangsúlyozta Kozák Tamásné, az óvoda vezetője. A nálunk dolgozó óvó nénik az elmúlt évek során több olyan, az erdővel és a környezet fenntarthatóságával kapcsolatos továbbképzésben is részt vettek, mint amilyen például a nagy sikerű „Erdővel, fával a holnapért" program volt.

Az óvodánknak környezeti fenntarthatósági megbízottja van, aki összefogja az óvodán belüli programokat. A feladatot évente más-más óvó néni látja el.

Az óvodába érkezéskor a szülők zöld falon tájékozódhatnak az aktuális környezetvédő hírekről, programokról, amelyeknek se szeri, se száma. Tavaly szeptemberben az óvodásokkal diófát telepítettünk az óvoda udvarán, tavasszal a szülők hozzájárulásával virágokkal ültettük be a kertet, idén ősszel szőlőt telepítünk. Az elmúlt években elültetett meggy- és cseresznyefáinkról idén már szüreteltünk. Évente tartunk erdőjárást, amely immár hagyománnyá vált. Idén télen ünnepeljük meg először az almanapot, az alapítónk, Anna néni korát idéző almasütéssel. A hideg beköszöntével elkezdődik a tavaszig tartó madáretetés is. Tavasszal egy fűszerkert létesítését tervezzük – előlegezte meg az óvodavezető.

- Az óvoda felújításával és bővítésével az energiafelhasználásunk is jelentősen csökkent. A „Legyél a Föld barátja" versenyen az óvoda ezüst fokozatot szerzett.

Az építkezés során szelektív hulladékgyűjtő sziget kialakítására is sor került. Évente kétszer szervezünk gyűjtést. Az intézményben folyó szelektív hulladékgyűjtésbe a családokat is bevonjuk. A közeljövőben tervezzük még az esővíz összegyűjtését és hasznosítását, amelyet a „Legyél a Föld barátja" versenyen elnyert anyagi forrásból valósítanánk meg.

Az óvoda minden alkalmazottja folyamatos képzésben vesz részt. Mindannyian elhivatottak a környezetvédő nevelésben, az óvodásaink így már kisgyermekkorban elsajátítják a környezettudatos gondolkodást.

Munkánkat a szülők nagyon sokszor segítik úgy, hogy nem is kell kérnünk őket rá, mert figyelemmel kísérik, mikor milyen tevékenység zajlik és kitalálják, mivel tudnának bekapcsolódni, szépíteni az óvodát.

Rengeteg segítséget kapunk az egyetemi karoktól is. Az óvodai kirándulások mellett rendszeresen járunk az egyetem botanikus kertjébe, ahol a gyermekek a botanikus kert munkatársainak idegenvezetésével ismerkedhetnek a természet adományaival. A Benedek Elek Pedagógiai Kar előadásokkal, szakirodalommal, szaktanácsadásssal támogatja törekvéseinket. Sokat köszönhetünk az Erdőmérnöki Karnak, a Faipari Mérnöki Kar pedig a bejárattal szemben elhelyezett információs zöld fal elkészítésével járult hozzá a környezettudatos gondolkodás formálásához. Köszönet mindenkinek, aki a munkánkat segíti – fűzte hozzá.

Csiha Tünde Noémi

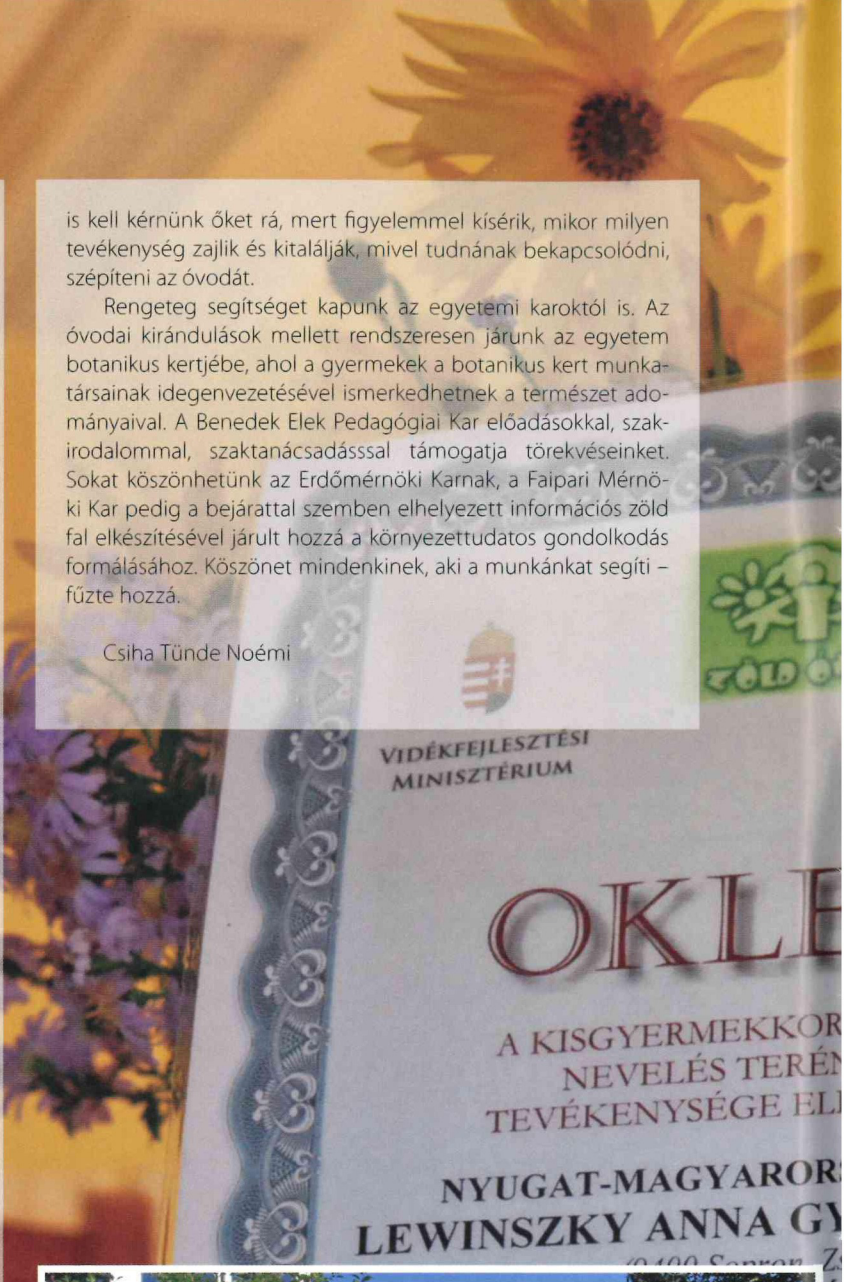

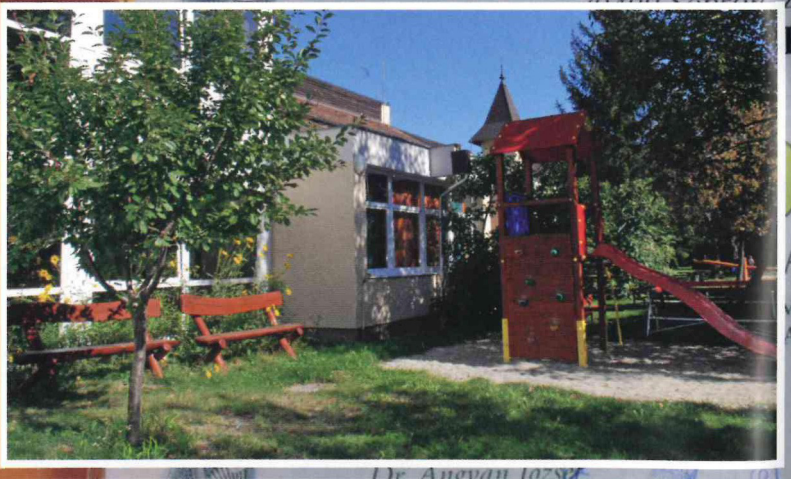

TARTALOM

2 Szabadság szabályok között

3 „Adóz(z)unk a jövőnek?"

4 Katolikus egyetemi lelkészség a Savaria Egyetemi Központban

5 Az olasz–magyar oktatói mobilitást erősítik

5 Junior Príma-díjat kapott oktatónk

6 Totemoszlop a főépület előtt

7 Egyetemünk új szervezeti egysége

8 Kitaposott utakon és új ösvényeken az Erdészeti Múzeum

9 Csepke és Balabán csodaországa

10 Cziráki Lajos festőművész emléktáblája a Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai-karán

11 Vasi Géniusz tehetséggondozó projekt

11 Együttműködési megállapodást kötöttünk a Nemzeti Tankönyvkiadóval

12 Gidai Erzsébet Közgazdaságtudományi Szakkollégium

13 Mit érdemes tudni a KITEX nyelvvizsgáról?

13 Állami kitüntetések oktatóinknak

14 „Miért kell a tagosítás?"

15 A magyar borászat nehézségei 1918-1945

16 Fejér Zoltán : A világtengely

17 A vágygazdaság forrásvidékei

17 Egy rajz, egy mosoly, egy gesztus

18 10. Európai Mobilitási Hét

18 Erőpróba a szabadban

19 „Bioradírok" nemzetközi konferencia Szombathelyen

19 Az egyetem „GYIK"-ja

20 Könyvtárbemutató szakmai nap az Apáczai Csere János Karon

21 Japán óvodások „magyarul" matekoznak Zsámboki Károlyné dr. könyvéből

22 Dr. Hörömpő János, térképész, kartográfus, a GEO volt tanára Idén lenne 100 éves

24 Megjelent Ifj. Krug Lajos Vérszerződés című verseskötete

24 Dr. Magyar János emléktábla az Erdőmérnöki Karon

24 Moldvai táncház idén is

25 Köztársasági ösztöndíjak a SEK-en

25 Hallgatói fórumot és néma demonstrációt tartott a HÖK

25 Soproni Nyugdíjasegyetem

25 Szombathelyen is demonstráltak a hallgatók

26 A Műegyetem soproni diákja a háború éveiben

28 Sokan töltötték oktatóink társaságában a Kutatók Éjszakáját

28 Idén is sokan választottak sportágat a SEK-en

Vivat Academia
A Nyugat-magyarországi Egyetem lapja

Apáczai Csere János Kar - Győr,
Benedek Elek Pedagógiai Kar - Sopron,
Erdőmérnöki Kar - Sopron,
Faipari Mérnöki Kar - Sopron,
Geoinformatikai Kar - Székesfehérvár,
Közgazdaságtudományi Kar - Sopron,
Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar - Mosonmagyaróvár
Savaria Egyetemi Központ - Szombathely

IX. évfolyam, 5. szám
2011. szeptember - október

Főszerkesztő: Hargitai Gábor, hargitaig@nyme.hu
Olvasószerkesztő: Tóth András, tothandras@nyme.hu
A szerkesztőbizottság:
Balázsik Valéria, bv@geo.info.hu (GEO)
Dr. Borbély József, jborbely@ktk.nyme.hu (KTK)
Csiha Tünde Noémi (Kommunikációs Iroda)
Kleinhappel Miklós (SEK)
Dr. Molnár László marmolnar@fmk.nyme.hu (FMK)
Nagy Mónika nagymonika@atif.hu (AK)
S. Takács Judit takacs.judit@bpk.nyme.hu (BPK)
Tóth Mariann mtoth@nyme.hu
Dr. Vig Péter pvig@emk.nyme.hu (EMK)
Dr. Vincze Judit vinczej@mtk.nyme.hu (MÉK)
Dr. Trojján Szabolcs trojansz@mtk.nyme.hu (MÉK)

A szerkesztőség címe: 9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Tel.: 99/518-683; 518-365
e-mail: vivatacademia@nyme.hu

Kiadja: Nyugat-magyarországi Egyetem
9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Felelős kiadó: Prof. Dr. Faragó Sándor rektor

Design: Szarka Judit Gabriella és Szarka Zsófia Adrienn
Nyomás: Lővér-Print Nyomdaipari Kft., Sopron
Felelős vezető: Priszinger Imre ügyvezető
ISSN 1589-8091
Példányszám: 550 db
Terjeszti a Nyugat-magyarországi Egyetem
Az online kiadás internetcíme: http://vaonline.nyme.hu/

SZABADSÁG SZABÁLYOK KÖZÖTT

Hoffmann Rózsa a megújuló tanügyről a Savaria Egyetemi Központban

A középosztály megerősítését szolgálja az új köznevelési rendszer, amely a kormányprogram, illetve a nemzeti hitvallás által kijelölt értékek mentén készül – mondta Hoffmann Rózsa a Savaria Egyetemi Központban, ahol a most íródó közoktatási törvény koncepcióját ismertette. Elhangzott egyebek mellett, hogy a törvény révén az állam érvényesíteni fogja irányító és ellenőrző szerepét. Lesz új Nemzeti alaptanterv, kötelező kerettantervek, egész napos iskola, pedagógus életpályamodell. A pedagógusok munkáját külső szakmai ellenőrzéssel segítik. A felsőoktatással kapcsolatosan az államtitkár közölte: az oktatási államtitkárság elképzelése szerint a jövőben a bölcsész- és a jogi képzéseken továbbra is lehet majd államilag támogatott formában tanulni.

Hoffmann Rózsa a Nyugat-magyarországi Egyetem Regionális Pedagógiai Szolgáltató és Kutató Központ és a Nemzeti Erőforrás Minisztérium Oktatási Államtitkárság szervezésében látogatott Szombathelyre, hogy országjárása újabb állomásán ismertesse meg többek között pedagógus szakmai bizottságokkal, szülői szervezetekkel, kormányhivatali munkatársakkal, városi és megyei képviselőkkel az új köznevelési rendszert.

Puskás Tivadar szombathelyi polgármester a tájékoztatót megelőző köszöntőjében hangsúlyozta, „több esztendei tévelygés után rendre van szüksége a tanügynek". Az oktatási rendszerből kikerülőknek erkölcsi tartással, megfelelő tudással kell rendelkezniük, s képviselniük kell a nemzeti értékeket. Szombathely iskolaváros, 12 ezer diákkal és 1500 pedagógussal büszkélkedhet. Az oktatási kormányzat államtitkára más okokon kívül azért látogatott el a megyeszékhelyre is, mert szombathelyiekként „gazdagok vagyunk, hiszen az oktatásügyben is nagyot alkottunk" – hangsúlyozta a városvezető.

Harangozó Bertalan, a megyei kormányhivatal első embere beszédében kiemelte, a pedagógusokon és az intézményvezetőkön múlik majd az, hogy az új köznevelési rendszer az ország felemelkedését fogja-e szolgálni.

Hoffmann Rózsa előadása elején utalt arra, hogy jelenleg az oktatásügy korszakos jelentőségű átalakítása történik. Mint elmondta, az új köznevelési rendszer egyszerre konzervatív és progresszív. Ennek elkészítésekor (a szakmai szervezek állításaival ellentétben) az államtitkár szerint minden érintettet meghallgattak; a vélemények, amelyeket figyelembe vettek, mintegy ötezer oldalt tettek ki. Az államtitkár ugyanakkor felhívta a figyelmet arra, hogy az egyeztetés vitát jelent, nem azt, hogy minden áron helyt kell adni egyes álláspontoknak. „A párbeszéd tovább folytatódik a parlamenti döntésig" – hangoztatta Hoffmann. Annak ellenére történik ez, hogy körülbelül harminc szakmai szervezet (köztük a Pedagógusok Szakszervezete) támogatja a koncepciót.

Az új köznevelési rendszer célja a középosztály megerősítése, ugyanis ennek tagjai adják egy ország hajtóerejét – jelentette ki az államtitkár. Alapelve, hogy a hazai oktatási rendszer azon erősségeit, amelyek a 20. század közepére naggyá tették a magyar oktatásügyet, „leporoljuk és alkalmassá tegyük arra, hogy ezek megfeleljenek a 21. század elvárásainak".

A részletekről szólva kiderült, a jelenlegi szolgáltatói szemlélet helyett az iskolaügy közszolgálat lesz, amelyet alapvetően az állam végez majd. Ehhez az állam szerepének újradefiniálására van szükség, hogy az érvényesíteni tudja irányító és ellenőrző szerepét, így ne a helyi közösségek döntései befolyásolják az iskolák életét, s ne az legyen a fő szempont, hogy mire van kereslet, mi a tanulók igénye. A jövőben az állam határozza meg a tanítási tartalmakat, gondoskodik arról, hogy a felsőoktatási intézményekben egyformán jól képzett pedagógusok kapjanak diplomát, akiket azonos bérrel fizet meg, s végzi a szakmai ellenőrzést. Az iskolaigazgatókat a fentiek teljesülése érdekében a miniszter nevezi ki, ami Hoffmann szerint nem személyi kontrollt jelent. Az igazgatók presztízse az elképzelések szerint nagyot nő majd. Az egyes döntéseknél elsősorban pedagógiai szempontoknak kell dominálniuk; a nevelőtestület határozhat majd például az iskola pedagógiai programjáról – a jogszabályi keretek figyelembevételével.

Hoffmann Rózsa, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium oktatásért felelős államtitkára

Az államtitkár álláspontja az, hogy az értékalapú nevelést mostanra felváltotta az értékrelativizmus. Úgy vélekedett, hogy ez az iskolarendszer legkritikusabb pontja. Az oktatási rendszer által követendő értékeket (többek között a munka, rend, becsület) a kormányprogram és a nemzeti hitvallás jelöli ki. „Ki kell állniuk a pedagógusoknak ezen értékek mellett", ami Hoffmann megfogalmazása szerint azt jelenti, hogy a „szabadság korlátok között" időszaka következik.

Elhangzott, hogy az új Nemzeti alaptanterv szabályozza majd a közművelődés tartalmi alapjait. Ilyen például a János vitéz, amit ha nem is szóról szóra, de minden gyereknek ismernie kell, hiszen abban sűrítve „ott van a magyarságunk". Készül néhány kerettanterv is, az intézmények ezekből választhatnak. Felülvizsgálják a tankönyveket, így „két ciklus alatt már látható eredményeket érhetünk el". A tudásszint emeléséhez az érettségi rendszerének módosítása sem elkerülhető – taglalta az oktatásért felelős államtitkár.

A felzárkóztatási programokat úgy kell módosítani, hogy az ezekre fordított összeg „ne ablakon kidobott pénz legyen". Ennek érdekében sok máson kívül három éves kortól általánossá kívánják tenni a korai óvodáztatást, a hídprogram segítségével pedig a lemaradó, későn érő gyereken segítenének. Az államtitkár rámutatott, ezek a programok csak munkahelyteremtéssel, megfelelő szociálpolitikával és családpolitikával együtt lehetnek sikeresek.

A tájékoztatón szó esett a pedagógusok bérezéséről is. Ez az oktatáspolitika „legmarkánsabb és egyúttal szimbolikus része" – fejtegette Hoffmann Rózsa. A tervezett pedagógus életpályamodellről szólva elmondta, az nem csupán bértábla, hanem a pályára történő ráhangolódástól a képzésen és a továbbképzésen át a szakmai minősítésig számos elemből áll, annak érdekében, hogy a tanári hivatás a klebesbergi

korszakban elfoglalt rangjára emelkedhessen. El kell dönteniük, mit szeretnének: hogy minden változatlan maradjon, vagy hajlandóak többet dolgozni magasabb fizetésért – hangsúlyozta az államtitkár. A béreket a központi állam finanszírozza majd. Az iskolában eltöltendő időt heti 32 órában határozzák meg („az oktatás alapvető társadalmi célja a gyerekek foglalkoztatása"), a pedagógus életpályamodell bevezetésével egy időben. Így a gyerekek délután négy óráig az iskolában töltik a „jól megszervezett" idejüket.

Hoffmann a jelenlegi oktatási rendszer problémái közé sorolta, hogy 26 éve megszűnt a pedagógusok külső szakmai ellenőrzése. Az új rendszerben ezt képzett, de az intézményekből ki nem emelt szakértők útján a kormányhivatalok végzik majd. E szakértők feladata az lesz, hogy segítsék a pedagógusok munkáját. Az államtitkár hangsúlyozta, ha az ellenőr olyan ember lesz, aki minden áron hibát akar találni, „az többet nem fog ilyen munkát végezni". Az ellenőrök munkájára azért van szükség, mert „újra alkalmazni kell a tanári munka professzionális elemeit" – mondta Hoffmann Rózsa, s példaként az óravázlatot említette, amit jelenleg a pedagógusok többsége nem készít el.

A tankötelezettség felső korhatárának 16 évre csökkentésével kapcsolatban az hangzott el, hogy a média híradásai ellenére a szakma helyeselve fogadta a tervet. Ez azonban nem azt jelenti, hogy aki 16 éves kora után tanulni szeretne, az ne tehesse meg, hanem azt, hogy „aki el akar menni, az elmehet". Az államtitkár rámutatott, mióta a családi pótlék megvonásával jár az igazolatlan hiányzás az iskolákban, egyharmadára csökkent az ötven óránál többet hiányzók száma. E gyerekek nagy része 16 évnél idősebb, „őket még a családi pótlék sem képes az iskolarendszerben tartani".

Hoffmann Rózsa tájékoztatója végén azt mondta, az új közoktatási koncepciót készítők azt szeretnék elérni, hogy „az összefogás, a kölcsönös bizalom, a hivatástudat, a szakértelem és a szeretet vezéreljék a köznevelési rendszer egészét". Hozzátette: az oktatási államtitkárság munkatársai tanáremberek voltak, ekképp érzékelik azokat a kihívásokat, amelyeknek a megújuló tanügynek meg kell felelnie.

Az államtitkár a tájékoztató után a sajtó képviselőivel találkozott. Kérdésekre válaszolva elmondta, a jövőben is az iskolaigazgató gyakorolja majd a munkáltatói jogokat, annak ellenére, hogy az intézményvezetőket a kormányhivatalok vezetője nevezi ki.

Arra, hogy a napokban szárnyra kelt hírek szerint a későbbiekben a jogász- és a közgazdászképzésben csak költségtérítéses formában lehet diplomát szerezni, Hoffmann Rózsa úgy reagált, hogy az oktatási államtitkárság tucatszor adott már ki állásfoglalást arra vonatkozóan, hogy a felsőoktatási törvénynek nem része a keretszámok megállapítása, a két téma mégis összekeveredett a médiában. A törvény a felsőoktatás működésének és fejlesztésének a kereteit, valamint a keretszámok meghatározásának módját jelöli ki. Az államtitkárság álláspontja az, hogy a jogász és a közgazdász szakokon is maradniuk kell államilag finanszírozott helyeknek, ám a számokról (a költségvetési forrásokat és a munkaerőpiac igényeit figyelembe véve) csak azt követően lehet beszélni, miután elkészült és a kormány elé került a felsőoktatási törvény normaszövege.

Az érettségi rendszerben várható változásokat firtató kérdésre az államtitkár csak alapelveket tudott mondani: egyszerűbb, átláthatóbb, színvonalasabb, olcsóbb, a felsőoktatással összehangoltabb érettségi rendszert vezetnének be, amely „valószínűleg nem olyan kétszintű lesz, mint a jelenlegi".

Hoffmann Rózsa elmondta még, egyelőre nem szerepel a tervek között a kötelező hitoktatás bevezetése (addig, amíg „egyes megtévesztett emberek úgy gondolkodnak, hogy a hitoktatás káros, ezt nem lehet megvalósítani"), de minél több intézményben lehetőséget kívánnak adni arra, hogy fakultatív módon tanulni lehessen hittant. Az egész napos iskola bevezetésével amúgy is feleslegessé válik ez a kérdés – hangzott el –, mert a gyerekek délután négy óráig az iskolában lesznek: így amíg valaki hittanórán ül, addig más például kézművesszakkörön vagy az adott napi testnevelésórán vesz részt.

Az államtitkár azt is mondta, hogy az angol nyelv oktatás háttérbe szorításának tervéről szóló hírek nem igazak. Kitért még arra, hogy a kistelepülési és a nagyvárosi önkormányzatok egyaránt visszavehetik majd az iskoláikat.

Hoffmann Rózsa a sajtótájékoztatót követően a Savaria Egyetemi Központ A–épületében található Katolikus Egyetemi Lelkészségen megtekintette a Berzsenyi Dániel Vegyeskar rövid fellépését.

Szöveg: Kleinhappel Miklós
Fotó: Gaspari Gábor

„ADÓZ(Z)UNK A JÖVŐNEK?"

Modern pénzügyek – Uniós kihívások
Pénzügyi, adózási és számviteli konferencia Sopronban

A Nyugat-magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Karának Pénzügyi és Számviteli Intézete valamint a Magyar Okleveles Adószakértők Egyesülete (továbbiakban MOKLASZ) közösen határozta el, hogy igyekszik hozzájárulni a gazdaságban jelentkező feszültségek és kihívások valós okainak feltárásához, s egyben megkísérli bemutatni, hogy a pénzügyi, illetve az adórendszer rendelkezésére álló eszközök segítségével, mennyiben lehet hozzájárulni a kedvezőtlen külső és belső hatások negatív következményeinek tompításához.

A konferenciát Székely Csaba a Nyugat-magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Karának dékánja és Vágyi Ferenc Róbert a Pénzügyi és Számviteli Intézet igazgatója, a MOKLASZ alelnöke nyitotta meg, majd ezt követően Fodor Tamás, Sopron polgármestere köszöntötte a konferencia résztvevőit.

A nyitó előadás keretében Domokos László az Állami Számvevőszék elnöke az adórendszerben végrehajtott változtatások makrogazdasági hatásait elemezte a Számvevőszék által végrehajtott ellenőrzések során összegyűlt tapasztalatok figyelembe vételével.

Úgy gondoljuk, hogy a konferencia nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy a résztvevők (a nyugat-dunántúli régió pénzügyi-számviteli szakemberei, a társegyetemek oktatói és hallgatói, adótanácsadók, okl. könyvvizsgálók, okl. adószakértők) jobban át tudják tekinteni a jelenlegi elhúzódó válság hátterében meghúzódó okokat, s a fellépő következményeket. Biztosak vagyunk abban, hogy a résztvevők ismeretei bővültek a tekintetben is, hogy a pénzügyek, az adózás és a számvitel területén jelentkező új kihívások kezelésének korszerű formáival is megismerkedhettek, amelyek segítségükre lehetnek abban, hogy tompítani tudják a gazdaság területén - részben a válság következtében - fellépő negatív hatásokat. Mindemellett az adótanácsadó, az okleveles adószakértő, és az adószakértő résztvevőink számára a konferencián való részvétel 15 kreditpontot is ért. Az okleveles könyvvizsgáló résztvevők 4 kreditpontot szerezhettek.

A Nyugat-magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Karának Pénzügyi és Számviteli Intézete immár ötödik konferenciáját rendezte meg a pénzügyek és a számvitel aktuális kérdésköreinek témakörében. Az előző konferenciák sikere, a résztvevők pozitív visszajelzései megerősítettek minket abban az elhatározásunkban, hogy a későbbiekben is tájékoztassuk az érdeklődőket a pénzügyek és a számvitel aktuális problémáiról, s egyben megoldási alternatívákat is kínáljunk számukra.

KATOLIKUS EGYETEMI LELKÉSZSÉG A SAVARIA EGYETEMI KÖZPONTBAN

interjú dr. Németh Norbert egyetemi lelkésszel

E tanév elején katolikus egyetemi lelkészség kezdte meg működését a Savaria Egyetemi Központban. Dr. Németh Norbert egyetemi lelkész Rómában doktorált, ambiciózus fiatalember, ízig-vérig nevelő, aki úgy véli, a jövőnket a férfi és a nő szeretetén alapuló családra, és a munkára építve tehetjük sikeressé.

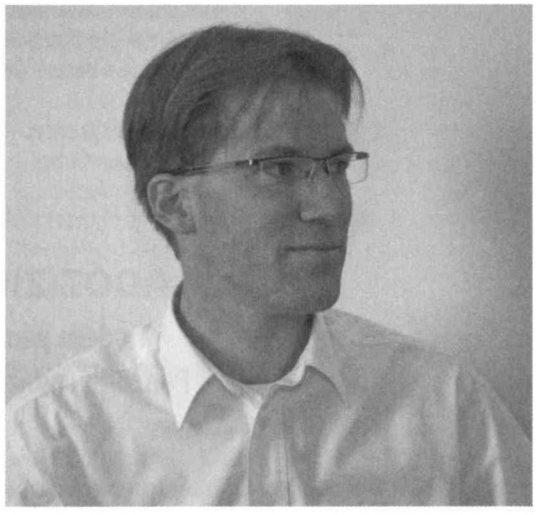

Dr. Németh Róbert a SEK egyetemi lelkésze

- Rembrandt A tékozló fiú hazatérése című festménye lóg mellettünk a falon, amiről néhány perce azt mondta, ez a kedvenc képe. Miért?

- Mert kifejezi az egyetemi lelkészség küldetését. Valamennyien „tékozló fiúk és lányok" vagyunk, akik képesek vagyunk elhagyni „az atyai házat és eltékozolni az örökséget". Szeretném, ha a lelkészség „atyai ház" lenne, ahova mindig be lehet jönni, ahol az ember nem szégyelli magát, az atya pedig nem szemrehányást tesz a fiának, hanem – képletesen – ünnepet rendez hazatérése tiszteletére. Nem a feladathoz vásároltam képet, hiszen a festményt több évvel ezelőtt Rómában vettem. Úgy érzem, hogy most került arra a helyre, ami megilleti.

- Hazatérnek a tékozló fiúk? A napokban megtartotta az első óráját a Savaria Egyetemi Központban, pozitív tapasztalatokat szerzett?

- Szerintem elsősorban az a fontos, hogy a hallgatók az óra végén milyen benyomásokkal gazdagodva léptek ki a terem ajtaján, beteljesültek-e a várakozásaik. Harmincnál is többen voltak, amit viszonylag magas számnak tartok. Főleg elsőévesekről van szó, de nem csupán bölcsészekről, hiszen mindhárom szombathelyi karról jöttek. Bíztatás nélkül mertek kérdezni, jó kérdéseket tettek fel, nyitottságot, otthonosságot tapasztaltam a részükről, holott nem mindegyikük katolikus és nem mindenki gyakorolja a hitét.

- Milyen kérdéseket tettek fel a hallgatók?

- Például az örökösen feszítő dilemmával kapcsolatosakat: hinni vagy tudni? Elmondtam, hogy a hit és a tudás nem versenytársak, hanem két, Isten áldal adott adomány, s mint ilyenek, nem hatnak egymás ellen. Néhány hallgató jártasságot szerzett a különféle bibliafordításokban, ezekkel kapcsolatosan is érdeklődtek.

- Rá kell kérdeznem, mert feltűnő: mióta beszélgetünk, folyamatosan izegmozog a székén. Azért van ez, mert jobban szeret állva beszélni?

- Igen, ezt jól látja. Hét éve tanítok, s az első percektől kezdve fontosnak tartom, hogy ne legyenek unalmasak az általam tartott kurzusok. Számomra az érdektelenségbe fulladó órák azokhoz a tanárokhoz kötődnek, akik a katedránál ülve monoton hangon mondták el az anyagot. S hiába voltak nagy tudásúak, így élvezhetetlenné vált az oktatás. A kurzusom ráadásul ebédidő után kezdődik, ezért a hallgatók ilyenkor törvényszerűen bekövetkező álmosságát is le kell győznöm. A mozgással is igyekszem fenntartani a figyelmet.

- Azt egyébként le sem tudná tagadni, hogy tanár, fiatal kora ellenére szinte sugározza ezt. Vagy nem is biztos, hogy itt a tanár a jó szó…

- Elsősorban nevelek, ebből következik, hogy oktatok. Ezt nem titkolom. És nem is titkolhatom! Bármilyen életállapotot választ valaki, legyen akár szerzetes, pap vagy tanár, neki a nevelés a feladata. Az ő életének olyannak kell lennie, amiből a diák megtanulhat emberré lenni. Ez úgy lehetséges, ha az, aki a szószéken vagy a katedrán áll, az úgynevezett hétköznapi életben is ugyanúgy viselkedik. Így válik hitelessé, követendő példává.

- Ön miért éppen ezt az életállapotot választotta? Egy ösztöndíj révén három évig Rómában tanult. Fel sem merült, hogy ott marad?

- A csábítás elől senki nem tud elmenekülni. Rómában megtapasztaltam, hogy külföldön rengeteg lehetőség adódik. De én a magyar egyház kötelékében vállaltam szolgálatot, ezért nem volt kérdés, hogy tanulmányaim végeztével hazajövök.

- Milyen volt ott lenni?

- Hatalmas élményt jelentett, hogy megtapasztalhattam az egyház egyetemes voltát. Sok pápai egyetem található a városban, nagyon jó szakemberekkel. A jezsuiták egyetemén tanulhattam, amelynek hallgatói (néhány ezren voltunk) a világ 160 országából érkeztek. Válogatott oktatói gárda alkotta a tanári kart. Jó volt ezekkel az emberekkel együtt gondolkodni, tudományos munkát végezni.

- Itthon mi jelenti a kihívást?

- Rómában nem végeztem papi tevékenységet, alapvetően tanulmányokat folytattam. Igaz, a városban tanuló magyar ösztöndíjasok csoportjával foglalkoztam, valamint a szünetekben Dél- és Észak-Olaszországban plébániákon vállaltam kisegítést. Szellemi képzésről szólt ez a három év, én pedig azért szegődtem az egyházhoz, mert szolgálni szeretném az embereket. Ezt a maga teljességében itthon tudom végezni.

- Most például nem ez a munkája.

- Valóban, nem klasszikus lelkipásztor vagyok. Viszont nagyon izgalmas helyzet állt elő, hiszen a tanításban, az egyetemi lelkészségben el kell felejteni a sablonokat. Ide senki nem jön be keresztelőt, esküvőt vagy temetést kérni.

- Ez inkább félelmetes vagy doppingolja?

- Eleinte félelmetes volt, hiszen a kihívásoknak nem lehet a rutinra hagyatkozva megfelelni. De nem esek kétségbe. Mindig szerettem az ilyen jellegű megmérettetéseket. Nagy kihívás, hogy ebben a helyzetben megtaláljam a küldetést és a küldő akaratát. Lehetőleg nem egyedül, hanem több hasonló gondolkodású emberrel karöltve. Vannak már jelek, és vannak olyan emberek is, akikkel ez megvalósulhat.

- Hogy fér bele az idejébe ez a sok tevékenység? A SEK-en egyetemi lelkész, oktat (nem csak itt, hanem a Győri Hittudományi Főiskolán is), Bibliaórát szeretne tartani a könyvtárban, a POTE szombathelyi tagozatának hallgatóival is vannak tervei.

- Akkor érezném magam rosszul, ha nem töltené ki a napomat a papi tevékenység. Természetesen fontos a pihenés, a fizikai és a szellemi rekreáció. Sokat olvasok, minden nap egy órát futok; ezek a tevékenységek azt szolgálják, hogy képes legyek megfelelni a gazdám elvárásainak.

- Miért éppen gazdámnak hívja Istent?

- Isten számomra nem fogalom, hanem személyes kapcsolatot

ápolok vele. Tudom, hogy ebből kifolyólag vannak elvárásai, igényei velem szemben. Ha sarkosan akarok fogalmazni, akkor azt mondom, hogy csak neki szeretnék megfelelni.

- Egy ideje azon gondolkodom, hogy miért éppen dogmatikából doktorált. Nem úgy látom, hogy vaskalapos, merev ember.

- A dogmatika a teológia szíve. Sokan rugalmatlan, száraz tanításnak hiszik. Én egy izgalmas területét választottam, az élő és élhető részét, szentségtannal foglalkoztam a doktori munkámban. Konkrétan azzal, hogy a különféle pogány kultúrák beavatási rítusai miképp hatottak a keresztény beavatási rítusokra, a felnőtté válás szentségeinek rítusára. Egy német teológus munkásságán át vizsgáltam, hogy melyek azok a szimbólumok a görög és a pogány vallásokban, amelyeket, vagy amelyekhez hasonlókat a kereszténység is használ.

- A SEK-en Kereszténység a kultúrák válságában címmel tart órát. Az, hogy az egyes kultúrák mostanra válságba jutottak, egyértelmű, de nincs-e a kereszténység is válságban?

- Nagyon szelíden kérdezett. Úgy gondolom, nem a kereszténység vagy a katolikus egyház került válságba, hanem a keresztény ember, aki beéri a pillanatnyi örömökkel, akinek a boldogságát a fogyasztás mértéke adja, és aki a másokra támaszkodó önzésében csak a maga hasznát keresi. Ennek fényében érthető, hogy emberi arcának köszönhetően a világ bizonyos pontjain – főleg Észak-Amerikában és Európában – hiteltelenné vált vagy válik az egyház.

- Mi viszont Európában élünk. Miképp tudja így a katolikus egyház magához vonzani a tékozló fiúkat?

- Az európai kultúra jelenleg – II. János Pál pápa megfogalmazása szerint – a halál civilizációja, hiszen az európai uniós törvényhozás az abortusz és az eutanázia liberalizálásával az emberi élet elejét és végét is kikezdte. A tízparancsolat mindegyik parancsát leszavazták az európai nyakkendős urak és kosztümös hölgyek. A kereszténység az élet védelmében megfogalmazott küldetés. Úgy vélem, a jövőnket a férfi és a nő szeretetén alapuló családra, és a munkára építve tehetjük sikeressé. Természetesen ennek a sikernek nem az a fokmérője, szerepeltünk-e valóságshow-ban, hanem, hogy képesek vagyunk-e szeretet adni, illetve befogadni, és örömmel végezzük-e a munkánkat. Ugyanez a két alap igaz az egyes országok eredményességével kapcsolatban is. Az egyház felfogása szerint minden más élet-, család- és jövőkép a józan ész határain kívül található, amelyekkel nem tud dialógusba kerülni. Az egyháznak, és egyetemi lelkészként nekem is az a feladatom, hogy az emberek belássák, tévútra a visz a józan ész ellen történő cselekvés. Egyébként úgy tapasztalom, Európa a tisztulás útjára lépett, mert egyszerűen nem tud mást tenni, ha meg akar szabadulni mindattól, amiknek a foglya lett. Érdemes ezt a kérdést a tudományok oldaláról is megválaszolni. A természettudományok mai napig tartó robbanásszerű fejlődésével dialógusban meg tud fogalmazni üzeneteket a kereszténység, és ez kötelessége is.

- Ha Rembrandt képével kezdtük a beszélgetést, fejezzük is be ezzel. A festmény „most került arra a helyre, ami megilleti", ahogy fogalmazott, de mi a helyzet a festmény tulajdonosával? Szándékosan nem teszem fel világosan a kérdést, reagáljon rá úgy, ahogy önnek tetszik.

- Természetesen időnként én is tékozló fiú vagyok, aki el-elcsatangol az atyai háztól, majd hazatér. Ezek jelentik a mindennapos megtérés feladatát. Másrészt papként, amikor én ülök a gyóntatószékben, irgalmas atya is vagyok, aki hazavárja a gyermekét. A történetben van még egy idősebb fiú, aki nem nézi jó szemmel, hogy az atyai örökséget eltékozló gyermeket ilyen fogadtatásban részesítik. Ő ott van az atyai házban, s bár végzi a teendőit, de nem jó lélekkel. Mindhárom szereplő bennünk van, de hogy éppen melyik bőrébe bújhatnánk, azon múlik, mennyire tudunk ráhangolódni az Istenre.

Kleinhappel Miklós

AZ OLASZ–MAGYAR OKTATÓI MOBILITÁST ERŐSÍTIK

Az Erasmus-program keretében tartott irodalomtörténeti előadást a Bölcsészettudományi Karon Andrea Manganaro irodalomtörténész, filológus, a Cataniai Tudományegyetem professzora.

A Savaria Egyetemi Központ két évvel ezelőtt kötött bilaterális szerződést a szicíliai egyetemmel, amelynek eredményeképp a két fél a hallgatói mobilitás után most az oktatói mobilitást kívánja megerősíteni. Ennek volt az egyik lépcsője az olasz nyelvű, másfél órás előadás, amely középpontjában Catania leghíresebb írója, Giovanni Verga állt. Az író az olaszok Zolája, azaz a francia naturalizmushoz hasonlatos olasz verizmus fő képviselője. Andrea Manganaro előadásának címe (Messze, messze, a tengeren túl: Verga visszatérés nélküli utazásai) egyértelmű célzás az író Malavoglia család című regényére, amely a modern olasz irodalom egyik legtöbbet kutatott műve.

Kleinhappel Miklós

JUNIOR PRÍMA-DÍJAT KAPOTT OKTATÓNK

A Vodafone idén ötödik alkalommal osztotta ki az összesen 70 ezer euró díjazású Junior Prima-díjat a magyar oktatás és köznevelés legkiválóbb fiatal pedagógusainak.

A díjat évente tíz, olyan 30 év alatti szakember kapja, akik mind kiemelkedő pedagógiai teljesítményt értek el saját területükön. A díj célja ezen fiatalok elismerése, és a munkájukhoz szükséges feltételek biztosítása annak érdekében, hogy a jövőben is minél több diák számára nyújthassanak követendő példát.

Az idei díjazottak között van Bakó Béla az Andragógia Intézet tanársegéde is.

Bakó Béla a Berzsenyi Dániel Főiskolán diplomázott 2004-ben kommunikáció-történelem szakon. Ezt követően 2008-ben a NYME egészségfejlesztő-mentálhigiénikusaként, majd 2009-ben A Pázmány Péter Katolikus Egyetem történelem szakán, valamint 2011-ben a Corvinus Egyetem kulturális örökség menedzsment és fenntartható fejlődés szakán szerzett diplomát. 2010-től az ELTE Történelemtudományi Doktori Iskoláján, az Atelier Európai historiográfia és társadalomtudományok doktori programjának doktorandusza.

Jelölője Hankiss Elemér volt.

Ezúton is gratulálunk kollégánknak!

/szki/

TOTEMOSZLOP A FŐÉPÜLET ELŐTT

Szeptember 13-án, kedden délelőtt a vancouveri Sopron Alumni ajándékaként totemoszlopot avattak Sopronban, a Nyugat-magyarországi Egyetem botanikus kertjében. A kanadából hazalátogató öregdiákokat Prof. Dr. Faragó Sándor rektor köszöntötte, aki az egyetem nevében átvette az emlékművet. A fából készült oszlop Józsa László, a University of British Columbia Magyar Divízió Alumnus nyugalmazott oktatójának alkotása.

Közel egy éve, 2010. szeptember 23-án avatták azt az ugyancsak Józsa László erdőmérnök által faragott emlékoszlopot, amelyet Seattle városa állított Pécsnek, testvérvárosi kapcsolatuk 20. évfordulóján. Míg a Pécsnek adományozott emlékmű a két évtizedes kapcsolatot ünnepli, addig a soproni botanikus kertben felavatott oszlop az egyetem többszázéves történetéből egy fél évszázados fejezetnek s a hozzá fűződő küzdelmes emberi sorsoknak állít emléket. 50 évvel ezelőtt, 1961-ben végzett Kanadában, Vancouverben, a British Columbia Egyetemen az az évfolyam, amely 1956-ban Magyarország és az alma mater elhagyására kényszerült.

A kopjafát idéző totemoszlopot a természeti szépségeiről ismert észak-nyugati régió partvidékének jellegzetes motívumai díszítik. Józsa László erdőmérnök, a fafaragás szerelmese évtizedek óta tanulmányozza a Kanada legnyugatibb tartományában élő őslakos indiánok művészetét és népművészetét, melyben az állatmotívumok rendkívül fontos szerepet játszanak.

- Az észak-nyugati régió partvidékén élő indián törzsek mindig csodálattal figyelték a lazac életciklusát. Nyomon követték, ahogyan a lazacok életciklusuk végén csapatostól "hazatérnek" az óceánból az édesvizekbe (egy-egy kisebb patakba), ahol ívás után elpusztulnak ugyan, de a kikelő halivadékok hamarosan újból az óceán felé veszik útjukat. Néhány éven belül a kifejlett halak hajszálpontosan ugyanarra a helyre térnek vissza, ahol megszülettek. Azért gondoltam a lazac motívumokra, mert azokra a magyarokra emlékeztetnek, akik ugyan elhagyták a szülőföldjüket, de - ha fizikailag nem is minden esetben, lélekben mindenképpen – hazatérnek – hangsúlyozta Józsa László aranyokleveles erdőmérnök, az emlékmű alkotója.

- Ma egy új egyed kapott otthont a botanikus kertben. Gyökere innen indult, a Csendes-óceánnal teljesedett ki, és most itt tárja ki szárnyát, ősi otthonában. Léte azonos, története párhuzamos az 1956-ban elszakadt generációval – emelte ki ünnepi köszöntőjében Dr. Grátzer Miklós, a vancouveri Sopron Alumni elnöke. – Első ránézésre egy új és érdekes exóta, de mondanivalója mélyebb és súlyosabb. A totemoszlop szimbólum és családi történet. A soproni erdőmérnök család története kiterjedt, gazdag és eseménydús. Amit itt látunk, az egy fejezet egy tisztességgel megküzdött 55 évről. Szól az elszakadás fájdalmáról, az idegenben való megkapaszkodásról, életörökség megteremtéséről és szellemi visszatérésről. Álljon itt, mint szemtanú a múltról és vigyázó szeretettel nézze, ahogy Ti írjátok az újabb fejezeteket. A botanikus kert szobrai, emlékművei és ősi fái mindenkihez szólnak, aki tud és akar is érezni... Fogadjátok, mint a kanadai Sopron Alumni köszöntését és jókívánságát – zárta köszöntőjét Dr. Grátzer professzor.

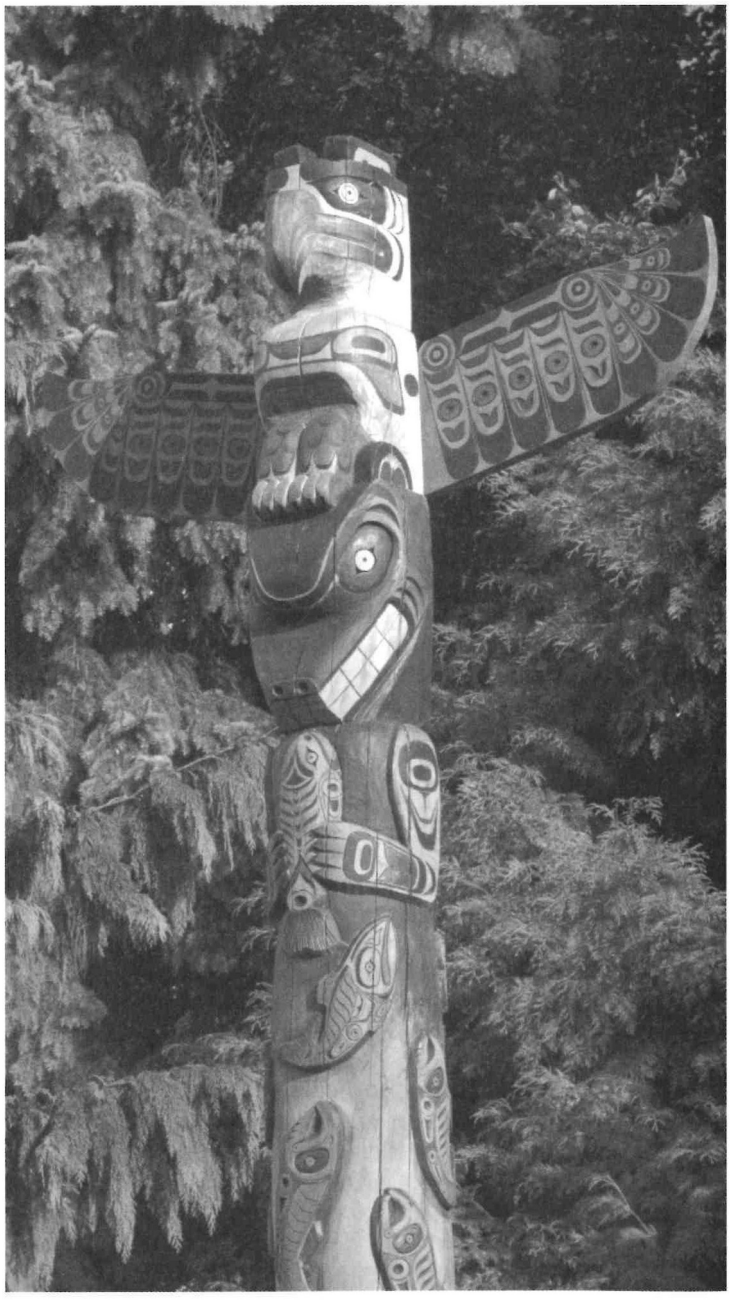

A totemoszlopot az északnyugati régió partvidékének jellegzetes motívumai díszítik

Három város – két alma mater – egy szív

A vancouveri Sopron Alumni ajándékaként ezután a newfoundlandi bronzöntödében készült emléktáblát avattak az egyetem főépületének aulájában, ahol Dr. Grátzer Miklós, a vancouveri Sopron Alumni elnöke és Prof. Dr. Náhlik András, az Erdőmérnöki Kar dékánja mondott ünnepi köszöntőt.

- Az egymásba simuló kanadai juhar és a magyar tölgy levelek kettős életünket és sorsunkat szimbolizálják. A tölgylevelekben a számok az öt, kint végzett évfolyam tanulmányi éveinek kezdetét és befejezését jelölik. A szöveg egy tömör hitvallás: "Selmec – Sopron – Vancouver – három város – két alma mater – egy szív" – mutatott rá a feliratot idézve a kanadai Sopron Alumni elnöke.

Csiha Tünde Noémi

EGYETEMÜNK ÚJ SZERVEZETI EGYSÉGE

Nyugat-magyarországi Egyetem, Universitas Fidelissima Kft., Széchenyi István Nagycenki Lovasképzési Központ

A Nyugat-magyarországi Egyetem 2010. december végén vette át a Nagycenki Méntelep vagyonkezelését az MgSzH-tól. Az átvételi eljárás a működés jogi és biztonsági területeken 2011. január 3-tól folytatódott. Az egyetem új egységének a neve Nyugat-magyarországi Egyetem Nagycenki Lovasképzési Központ, majd a Szenátus módosítása után Nyugat-magyarországi Egyetem Széchenyi István Nagycenki Lovasképzési Központ (továbbiakban NLKK) nevet kapott a SZMSZ-ben. Az új egység igazgatójának Prof. Dr. Faragó Sándor rektor, Ormos Balázs erdőmérnököt, címzetes egyetemi docenst kérte fel, aki az egységben lévő munkát folyamatosan végzi, az MgSzH-tól átvett öt munkatárssal együtt.

A NLKK gazdasági tevékenységet is végez, ezért a vagyonkezelő az egységet az egyetem 100%-os tulajdonában álló UNIVERSITAS FIDELISSIMA Kft.-nek (UF Kft.) adta át működtetésre 2011. május 10-i határnappal.

Az NLKK küldetése

Széchenyi István szellemiségének ápolása, a tudomány, az oktatás, a vidékfejlesztés területén, az Országgyűlés, a Vidékfejlesztési Minisztérium, a Magyar Tudományos Akadémia, a Nyugat-magyarországi Egyetem, Nagycenk Nagyközségi Önkormányzata, a Győr-Moson-Sopron Megyei Múzeumok Igazgatósága Soproni Múzeuma, a lovas szervezetek, az erdészeti, turisztikai és egyéb vállalkozások valamint az ifjúság együttműködésében.

Az NLKK tevékenysége

Átfogja a lóval kapcsolatos tudományok fejlesztését, a felső- és középfokú képzés kiszolgálását, az eddigi eredmények bemutatását, hasznosítását, kiemelten az MTA Tudomány Napja évenkénti megszervezését, a Nagycenki Széchenyi István Akadémiai rendezvényeken a ló, mint a gazdálkodás, tenyésztés, a háborúk és mint a sport eszköze bemutatását, hagyományainak ápolását, országosan és a kistérségben, miközben a nagyközönségnek turisztikai bemutatók és rendezvények keretében mutatja be tevékenységét.

Az NLKK vagyonának leltár szerinti átvétele megtörtént és megkezdődött a működés feltételeinek kialakítása. A UF Kft. következetes programot hajt végre, melynek már eredményei is születtek.

Nagycenk Önkormányzata és lakossága elfogadta, megértette, hogy a Nyugat-magyarországi Egyetem megérkezett a településre és megkezdte működését. Megérkeztek az első egyetemi hallgatók a nyári gyakorlatokra, a kialakított tanteremben pedig megtörtént az első egyetemi oktatás is. A Vadgazdálkodási és Gerinces Állattani Intézet Lóismeret c. tantárgya első foglalkozásait már a helyszínen, Nagycenken tartotta elméleti és gyakorlati oktatás keretében.

Az NLKK volt az indítója Széchenyi István 220. éves születésnapja alkalmával szervezett emléknapoknak. Az NLKK szervezésében szeptember 21-én megemlékezők busza indult Bécsbe Széchenyi István szülőházához, ahol Magyarország Nagykövetsége és a kormány képviselőivel együtt helyezték el a nagycenkiek a koszorút és a nemzeti színű szalagokat a legnagyobb magyar márványtáblájánál. A nagycenki ünnepségen pedig Prof. Dr. Faragó Sándor rektor úr tartotta az ünnepi beszédet, megerősítvén az egyetem nagycenki jelenlétét.

Az ünnepségsorozat részeként az NLKK által szervezett Nagycenki Széchenyi István Akadémia meghívott díszvendég, Jakab István az Országgyűlés alelnöke, az Országgyűlés Erdészeti albizottsága elnöke, a MAGOSZ elnöke volt. Jakab úr látogatást tett a Lovasképzési Központban, elismerően szólt a munkáról. Kifejtette, hogy támogatja az egyetem nagycenki jelenlétét, a génmegőrzést és az oktatás fontosságát a vidékfejlesztésben. A Nyugat Étteremben pedig megízlelhette a soponyai vadfőző versenyen szarvas kategóriában második helyezett vadragut, szőlős szalvétagombóccal. A kötetlen megbeszélés alkalmával rektor úr az együttműködés lehetőségeiről is tájékoztatta a magas rangú vendégét.

Az egyetem hallgatói segítettek a díjak átadásakor

Az NLKK is megszervezte a Kutatók Éjszakáját. A létesítmény udvarán, a szabad ég alatt vetítettképes előadásokat tartottak egyetemünk munkatársai. Nagy Gabriella, az EMK Erdővagyongazdálkodási és Vidékfejlesztési Intézet doktorandusza a Nagycenki Kastély parkjának átalakítási munkálatairól adott helyszíni ismertetőt, mint a park újra építésének egyik tervezője. Horváth Attila, az EMK Erdészeti- Műszaki és Környezettechnikai Intézet Erdőhasználati Tanszéke doktorandusza tartott előadást a lovak vidékfejlesztésben betöltött erdészeti szerepéről. Film segítségével mutatta be a lovat helyettesítő gépi eszközöket, a vaslovat és a quadot. Az osztrák lienzi viszkóz gyártásról, a bükkfából készített ruhafélékről egy gyári filmet nézett meg az érdeklődő közönség. Az ember és az erdő kapcsolatáról Ormos Balázs igazgató, címzetes docens tartott tájékoztatót.

Az NLKK első lovas versenyét, a Széchenyi István Emlékversenyt, szeptember 24-én tartotta a nagycenki lovaspályáján. A megyéből érkező 26 lovas, 33 lovon, 6 versenyszámban mérte össze tudását. A sikeresen lebonyolított versenyen a szokásos fémkupák helyett egyetemi emblémával ellátott korsókat kaptak a helyezettek, melyekért külön is kifejezték örömüket. Prof. Dr. Takáts Péter rektorhelyettes, a SMAFC elnöke köszöntötte a versenyzőket, a megjelenteket és a fődíjak mellé egy-egy SMAFC 150 éves jubileumra kiadott könyvet dedikált a győzteseknek. Az egyetem hallgatói segítettek a pálya építésében és a díjak átadásakor. A jól szervezett verseny és az értékes ajándékok miatt a jövőben is szívesen jönnek a versenyekre a lovasok, reményeink szerint az ország más területeiről is. A kiváló ellátást a Nyugat Étterem szolgáltatta.

A továbbiakban is folynak az átalakítási, felújítási munkálatok, hogy az egyetem karainak az új intézmény minél teljesebben legyen képes megfelelni. Várjuk a hallgatókat, oktatókat, mind az oktatás, mind a sport területéről.

Ormos Balázs
igazgató

KITAPOSOTT UTAKON ÉS ÚJ ÖSVÉNYEKEN AZ ERDÉSZETI MÚZEUM

Az Erdészeti Múzeum évek óta szervez erdő- és környezetkultúra programokat. Az elmúlt 15 hónapban az e témakörben szervezett 248 rendezvényen a „Múzeum Mindenkinek"-program kapcsán, eredményes TÁMOP-pályázatnak köszönhetően ingyenesen vehettek részt az érdeklődők. Az augusztus 31-én zárult TÁMOP-3.2.8/10/B-2010-0016 kódszámú projekt költségvetése közel 20 millió forint volt.

A rendezvények majdnem hatvan százaléka iskolákhoz kötődően valósult meg. Céljuk a múzeum és az iskolák együttműködése révén a múzeum oktatási-képzési szerepének erősítése volt. A Deák téri Általános Iskola és a Roth Gyula Gyakorló Szakközépiskola és Kollégium diákjai számára múzeumi órasorozatokat, illetve múzeumi napokat tartottunk. A múzeumpedagógiai foglalkozásokra az iskolákból szervezetten, pedagógus kíséretével érkeztek az osztályok. A témakörök minden esetben az évszakhoz, illetve az adott csoport életkori sajátosságaihoz, az iskolai tananyaghoz igazodtak. A foglalkozások helyszínéül a múzeum kiállító és oktató termei, a Soproni-hegyvidék erdei, az egyetem botanikus kertje, növénytani és gerinces állattani gyűjteményei, valamint a Tanulmányi Erdőgazdaság különböző helyszínei szolgáltak. A szakközépiskola és a múzeum partnerségének eredményeképpen két múzeumi szakkörrel – vadgazdálkodási és vadászati kultúra, vadászkürtös – is bővült a programok kínálata.

Az élethosszig tartó tanulás jegyében a múzeum valamennyi látogatója számára is számos rendezvényt, köztük szabadegyetemi előadás-sorozatokat, a múzeum gyűjteményeihez kapcsolódóan négy témakörben tematikus előadás-sorozatokat, 12 alkalommal családi napokat szerveztünk, továbbá a partnerintézményeken kívüli diákok számára is elérhető módon 8 különböző témakörben kompetenciafejlesztő nyári táborokat tartottunk.

A múzeum programjai között új elemként jelentek meg a szabadegyetemi előadás-sorozatok. Három ilyen jellegű rendezvényen, összesen 30 alkalommal, számos meghívott vendégelőadó közreműködésével színvonalas előadásokkal vártuk a múzeum régi és új látogatóit.

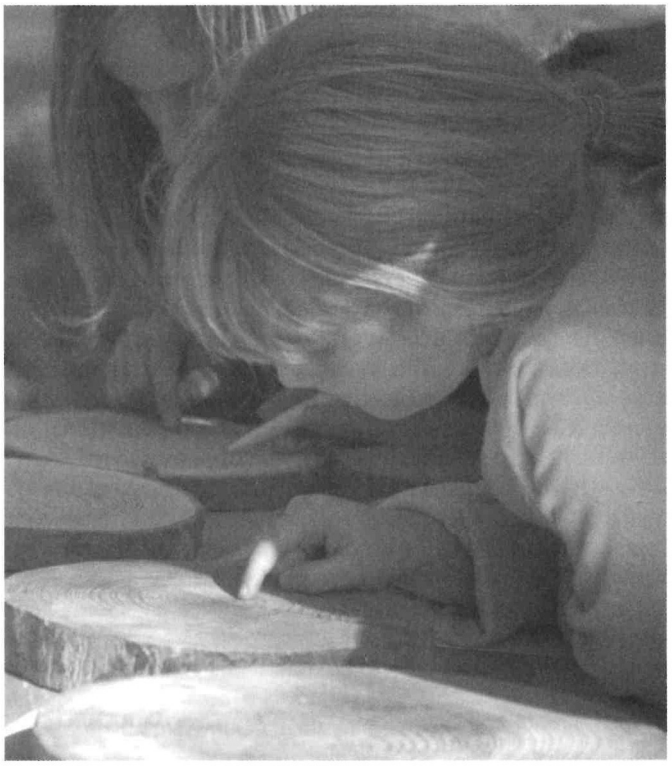

Ismerkedés a fával

Húsvéti játszóház

Az „Örökségünk: Selmec" témájú előadás-sorozattal egyrészről emléket kívántunk állítani a korábban az alma mater keretein belül működött diákszervezeteknek és baráti köröknek; másrészről pedig igyekeztünk az egyetemhez nem kötődő érdeklődőkkel is megismertetni a selmeci diákhagyományokat. A témakörnek megfelelően előadóink mindegyike kapcsolódott valamilyen szállal az egyetemhez, annak valamely karához, vagy az egykori Selmeci Akadémia valamelyik magyarországi jogutód intézményéhez.

A fa, mint környezetbarát nyersanyag felhasználási lehetőségeinek sokféleségéről, az építészetben való megjelenési formáiról, beépítésének változásairól a „Fa a népi építészetben régen és ma" című előadás-sorozat alkalmából hallhattak néhány szemelvényt a témakör iránt érdeklődők. Felkért előadóink a faipar, az építészet, a művészettörténet elismert hazai képviselői, kiváló néprajztudósok, faipari kutatók, történészek, művészek, művészettörténészek voltak.

„Erdő és ember, erdő és mitológia" témájú előadás-sorozatunk is színes és érdekes témákat tárt az érdeklődők elé. Az előadások a tavasz során két alkalommal a Szent Benedek Idősek Otthonában, nyáron egy alkalommal pedig a Soproni Rehabilitációs Gyógyintézetben hangzottak el.

A tematikus foglalkozássorozatok témaköreit a múzeumi és egyetemi gyűjteményekhez kapcsolódóan állítottuk össze. „Csodálatos rovarvilág", „Ehető, mérgező és gyógyító növények", „Magyarország madarai" és „Kétéltűek, hüllők" témákban 10-10 alkalommal hallhattak ismeretterjesztő előadásokat az érdeklődők, zömében középiskolás diákok.

Mindkét előadás-sorozat esetében törekedtünk arra, hogy a különböző témakörök ismeretszerzési lehetőséget kínáljanak előképzettségtől, életkortól, szakmai ismeretektől függetlenül mindenkinek.

„Erdei élmények kicsiknek és nagyoknak" és „Fűben-fában játék" címmel, 4-4 alkalommal, a múzeum jeles napjaihoz (Múzeumok éjsza-

kája, Madarak és fák napja, Advent, Szent Iván-éjszaka) kapcsolódóan szintén 4 alkalommal szerveztünk családi napokat főként kisgyermekes családok számára. Ezek a hétvégi napok minden alkalommal a játékos, élményalapú ismeretszerzésre kínáltak lehetőséget. Többször interaktív élménypályát állítottunk fel, ahol játékos feladatokon keresztül ismerkedhettek meg a velünk játszó gyerekek és felnőttek az erdő élővilágával, vagy a fa felhasználásával, tulajdonságaival. Minden alkalommal lehetőségünk nyílt külső szolgáltató bevonására is, így esetenként arcfestéssel, kézműves foglalkozással, lufi hajtogató bohóc műsorával, erdei ételkóstolóval egészültek ki az általunk szervezett programok.

Az évszakok változásaihoz, jeles napjainkhoz és a múzeum egyéb tevékenységeihez kapcsolódva kézműves műhelyfoglalkozásokat szerveztünk, összesen 15 alkalommal. Ezeken a délutánokon közös alkotásra próbáltuk ösztönözni a családokat. A középpontban szinte mindig a természetes alapanyagok álltak: erdei melléktermékek, gyapjú, papír, agyag.

A műhelyfoglalkozások alkalmával a különböző technikák és rég elfeledett népi kismesterségek megismertetésén túl lehetőség nyílt a népköltészeti alkotások – mondókák, versek, dalok, mesék – és a bennünket körülvevő természeti környezet megismertetésére is.

A nyári időszakban pedig a nyári táboroké volt a főszerep. Az általános iskolás korosztálynak 5 alkalommal, a középiskolásoknak három szor hirdettünk ötnapos bentlakásos táborokat különböző témakörökben. Az idősebb korosztály hazánk egy-egy tájegységével, az ottani erdészetek munkájával ismerkedhetett meg, míg a kisebbek számára a tanyasi élet, a kézművesség, a honfoglalás és a vadgazdálkodás témaköreit felölelő kompetenciafejlesztő táborokat szerveztünk.

Az elmúlt tizenöt hónap sikerét talán mi sem bizonyítja jobban, mint az a több mint hétezer regisztrált résztvevő, aki látogatta programjainkat. A számos pozitív visszajelzés is ösztönöz bennünket arra, hogy évek óta tartó tevékenységünket a jövőben is folytassuk a múzeum lehetőségeihez mérten.

Kulbert Zsófia

CSEPKE ÉS BALABÁN CSODAORSZÁGA

Az elmúlt évben jelentősen felbolydult az Erdészeti Múzeum élete. Tavaly nyáron néhány hét eltéréssel párhuzamosan két európai uniós pályázat megvalósítása vette kezdetét. Folyamatban lévő TIOP-pályázatunknak köszönhetően jövő év elejétől új kiállításokkal gazdagodik a ház, melynek eddigi felújítási munkálatai közel fél évig zárt kapuk mögött folytak. Az átalakítás és felújítás ellenére azonban szép számmal – az elmúlt 15 hónap során összesen 248 alkalommal - valósultak meg különböző rendezvények a másik, TÁMOP-pályázatnak köszönhetően.

A múzeum augusztus elejétől újra tárt kapukkal várta a látogatókat. A megszokott egyetemtörténeti kiállítás és a vadásztrófeák mellett a nyár utolsó heteiben közös játszásra invitáltuk a családokat.

A TÁMOP-pályázat céljául kitűzött komplex erdő- és környezetkultúra program különböző tevékenységelemei során, a múzeum szellemiségéhez híven e projekt kapcsán is az élménypedagógia módszereivel mutattuk be az erdőt, annak alkotóelemeit. Képet szeretettünk volna adni az erdők jelenlegi helyzetéről és jövőjét meghatározó folyamatokról, az erdésztársadalom munkájáról.

Erdő- és múzeumpedagógiai foglalkozásaink állandó eleme a játék és a mese. Folyamatosan készíttetjük és bővítjük eszköztárunkat, melyek többsége egyedi tervezésű és valamennyi saját kivitelezésű. Nyárvégi kiállításunkban a „kedvenceket" gyűjtöttük össze, és rendeztük el tematikusan. Mindezek bemutatásához – csakúgy, mint a gyakorlati foglalkozások során - a mesék, legendák és néphagyományok világát hívtuk segítségül. Így Csepke és Balabán, két erdei manó hívják játszani a legkisebbeket, hogy megmutassák, hogyan tanulnak játszva a múzeum foglalkozásaira érkező gyerekek, és mivel töltik idejüket a nyári táborozók.

A kisebbek mellett természetesen a nagyobbakra és a felnőttekre is gondoltunk. Minden játék mellett elhelyeztük annak leírását, a hozzá kapcsolódó legfontosabb ismereteket.

Munkánkról a legjobb visszaigazolás az önfeledt játék, melynek során az iskolás csoportok; szülőkkel, testvérekkel együtt visszatérő gyerekek újra élhetik erdei iskolás és nyári táboros élményeiket.

Kulbert Zsófia

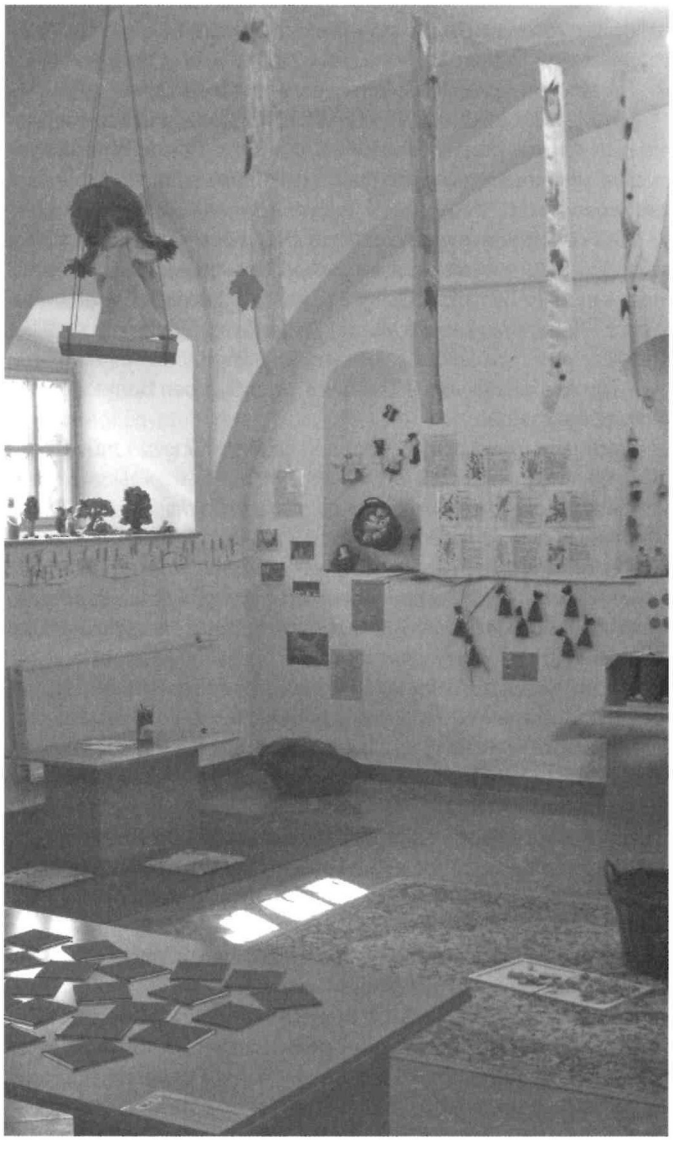

Az Erdészeti Múzeum munkatársai kedvenceiket rendezték el nyárvégi kiállításukra

CZIRÁKI LAJOS FESTŐMŰVÉSZ EMLÉKTÁBLÁJA A NYUGAT-MAGYARORSZÁGI EGYETEM APÁCZAI-KARÁN

Az emléktábla avatásán elhangzott beszéd. Győr, 2011. szeptember 1.

Kedves Kollégák! Kedves Munkatársak! Kedves Vendégek!

Úgy vélem, hogy az Apáczai-kar tanárai és munkatársai körében nem szükséges bemutatni Cziráki Lajos festőművészt, most mégis engedjék meg, hogy az emléktábla avatás okán fölidézzem Cziráki Lajos festőművész életútjának fontosabb állomásait, és azt az időszakot, amikor karunk jogelődjének munkatársa volt!

1917. január 6-án született Hegyeshalomban. 1936-ban Pápán a Bencés Gimnáziumban érettségizett, majd 1944-ben, az Állami Tanítóképzőben végzett. 1934-44 között a Magyar Királyi Képzőművészeti Akadémián tanult festészeti szakon. Meghatározó mestere volt a festészetben Szőnyi István, a szobrászatban Kisfaludi Strobl Zsigmond, és a grafikában Varga Nándor Lajos. 1940-ben elnyerte a Szinyei Társaság festészeti díját, 1942-ben a Főváros Festészeti díját kapta meg. 1942-44 között Rómában tartózkodott a magyar állam ösztöndíjával.

1944-ben festészeti és tanítói oklevelet szerzett. Ezután katonai szolgálatot teljesített, hadifogságba esett Colmarban, ahonnan 1946-ban térhetett haza.

Ezután 1959-ig Pápán élt és tanított a tanítóképzőben.

1959 és 1967 között a győri Felsőfokú Tanítóképző Intézetben tanított. A ház még ma is őrzi számos ponton keze munkájának nyomát, a figyelmes szemlélő még talál egyik-másik irodában általa szignált képet.

1967-től 1979-ig, nyugdíjazásáig a győri Révai Gimnázium tanára volt. 1986-ban művészetét, sok egyéb díj mellett Munkácsy-díjjal ismerték el. 1998-ban Köztársasági Elnöki Arany Emlékéremmel tüntették ki, 1999-ben megkapta a Magyar Köztársasági Érdemrend tiszti keresztjét.

Győr díszpolgára volt, 2003. június 1-jén Győrben hunyt el nyolcvanhat éves korában.

Életútjának rövid bemutatása után essék néhány szó művészetéről!

Itáliai tartózkodása alatt Dante művészete, Colmarban Otto Dix és Matthias Grünewald hatott rá.

Kifejezésmódjában az állatvilág alakjai, meseszerű elemek, emlék- és álomképek ábrázolásai keverednek. Erőteljes színkezelése az emberi életből vett, „humán" tematikát is valószínűtlenné teszi, szürrealisztikussá fokozza.

A kiemelkedő színvonalú, 60-as, 80-as években készült festmények – ahogyan a múzeumi méltatás mondja róla egy kiállítása kapcsán – jellegzetes, karakteres alkotások, amelyek a művészre jellemző szimbolikus és jelképes művészi nyelven dolgozzák fel az elmúlás, az elvágyódás, a sors témáját.

Sok hazai kiállításon szerepelt, egyebek között Budapesten, Győrött, Veszprémben. Számos külföldi kiállításon is láthatták műveit, és alkotásai több hazai és külföldi köz-, illetve magángyűjteményben megtalálhatók.

Művészeti hagyatékának egy részét Győrben, a Városi Művészeti Múzeum, valamint a Xántus János Múzeum őrzi.

Művészetének legfontosabb üzenete számunkra talán az, hogy az embernek minden korban meg kell őriznie szellemi nyitottságát és töretlen hitét az örök igazban, szépben és jóban, s a tisztességet az egymással való viszonyainkban.

Részt vett a művészeti és kulturális közéletben is. 1962-től a Képzőművészeti Alap és a Magyar Képzőművészek Szövetsége tagja, az Észak-Dunántúli Tagozat elnöke. 1990-től tagja a Magyar Alkotóművészek Szövetségének, a Szőnyi- és a Mednyánszky Társaságnak.

Az emléktáblát Cseh Sándor dékán és Dr. Szunyogh László egyetemi docens és özv. Cziráki Lajosné leplezte le
Fotó: Nemes Zsolt

Ebbéli tevékenységéhez személyes emlékem is kötődik, engedjék meg, hogy megosszam Önökkel!

Amikor 1987-ben felvételemet kértem a hivatásos képzőművészeket tömörítő szervezetbe, a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének jogelődjébe, a felvételi eljárás két lépcsős volt, először meg kellett felelni a területi bizottság előtt, nekem, Komárom-Esztergom megyei lakos lévén, Győrben kellett bemutatni felvételi anyagomat. Utólag tudtam meg, hogy a bizottság elnöke Cziráki Lajos festőművész volt, aki megszavazva felvételemet, ismeretlenül is egyengette utamat a hivatásos képzőművésszé válás felé.

Győr őrzi jeles művésze emlékét, a Városi Művészeti Múzeum egyik kiállító terme fölvette Cziráki Lajos nevét és intézményünk is tisztelgett előtte, amikor a Vizuális Nevelési Intézeti Tanszék előtti kiállító teret róla neveztük el.

Az emléktábla állítását volt tanítványai kezdeményezték, felesége és leánya támogatták és a kar hozzájárulásával jött léte.

Mától e tábla hirdeti, hogy ez a kiváló mester intézményünk falai közt élt, alkotott, és a fent említett periódusban itt valósította meg humánus küldetését.

Szunyogh László
DLA szobrászművész, egyetemi docens

VASI GÉNIUSZ TEHETSÉGGONDOZÓ PROJEKT

A TÁMOP-3.4.4. konstrukció keretében 2010 tavaszától 2011 tavaszáig zajlott projekt a Nyugat-magyarországi Egyetem Regionális Pedagógiai Szolgáltató és Kutató Központ tehetségsegítő tevékenységét egészítette ki abból a célból, hogy a tanulmányi versenyekre el nem jutó tehetséges általános és középiskolai fiatalokat felkutassa, számukra olyan programokat kínáljon, amelyek keretében lehetőségük van tehetségük kibontakoztatására.

A pályázat legfőbb eleme a tehetségsegítő hálózat működtetése volt a megyében. A hálózat keretében hat területen (anyanyelv és kommunikáció, matematika, ember és társadalom, természettudományok, angol és német nyelv) több évfolyam számára kínáltunk levelező rendszerű tehetséggondozó programot a tanév során 5 fordulóban, amelyhez félévente legalább egyszer egy személyes találkozást lehetővé tévő tehetségnapot is kínáltunk. A megoldandó feladatok újszerűek, a megszokott tanulási módszerektől eltérő formákat kínáltak a tanulóknak (pl. projektmódszer alkalmazása a természettudományokban, kutatási stratégia alkotása és megvalósítása stb.).

A projekt másik fő eleme a pedagógusok felkészítése a tehetségek azonosítására, gondozására irányult. Ennek keretében két 30 órás akkreditált tanfolyamot tartottunk. Az első a tehetségazonosítás, gondozás elméleti és gyakorlati kérdéseivel foglalkozott általában, a másik a természettudományos területre koncentrált. Ezekhez kapcsolódtak azok a jó gyakorlatok is, amelyek során a pedagógusok bemutató órákon ismerkedhettek meg a megyében működő sikeres tehetséggondozó programokkal. A Tudor Műhellyel közösen szerveztük dr. Gyarmati Éva előadását a tehetség pszichológiája témakörében. Tréninget szerveztük a diákoknak is, amelynek keretében gyakorlati foglalkozások és játékok révén ismertettük meg őket olyan területekkel, amelyekre az iskolai keretek szűkösek pl. információkeresési technikák, személyiségfejlesztés és konfliktuskezelés, retorikai alapismeretek, az IKT eszközök használata a kutatásban, tanulásban, moderációs alapismeretek stb.

2010 augusztusától közel 300 diák részvételével zajlott a program. Minden területen két tehetségnapot szerveztünk, amit kiegészített a tanároknak szervezett októberi tehetségnap. A diákok 2011 februári tréningjén összesen 79 fő vett részt. A pedagógus-továbbképzéseken 57 kolléga ismereteit bővítettük. A tanév során folyamatos volt a tehetséggondozó gyakorlatokat bemutató órák szervezése 15 alkalommal. A projekt szakmai programját értékeléssel és díjkiosztással zártuk 2011. április 30-án.

A projekt tapasztalatai alapján úgy látjuk, hogy szükség van a tehetséggondozás megújítására, módszertani gazdagítására. A tehetséggondozás területén egyre fontosabb a kutatás alapú tanítás-tanulás módszertanának elsajátítása, amelyre még nagyobb hangsúlyt fektetünk a program fenntartási időszakában.

Bakó Balázs

EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁST KÖTÖTTÜNK A NEMZETI TANKÖNYVKIADÓVAL

Együttműködési megállapodást kötött a Nemzeti Tankönyvkiadó és a Nyugat-magyarországi Egyetem. A megállapodás keretében a Nemzeti Tankönyvkiadó az egyetem partnere lesz többek között szakmai kiadványok megjelentetésével, tananyagfejlesztéssel valamint képzési programok kidolgozásával és bevezetésével kapcsolatos feladatok ellátásában.

2011. szeptember 1-jén a Nyugat-magyarországi Egyetem és a Nemzeti Tankönyvkiadó keretmegállapodásban rögzítették, hogy a jövőben együtt kívánnak működni többek között hagyományos és digitális tananyagok fejlesztésében, képzési programok kidolgozásában és bevezetésében, valamint kutatási és fejlesztési projektekben.

A megállapodás lehetővé teszi, hogy a nyugat-magyarországi régió szellemi, oktatási és kutatási központjaként működő egyetem kiadványainak, programjainak és kutatási projektjeinek szakmai színvonalához Magyarország vezető tankönykiadója is hozzájáruljon a jövőben.

Kiss János Tamás, a Nemzeti Tankönykiadó vezérigazgatója a keretmegállapodás aláírásakor elmondta: „Büszke vagyok arra, hogy ez az évszázados oktatási hagyományokra visszatekintő intézmény a Nemzeti Tankönyvkiadót választotta partneréül. A megállapodás alapján kiadónk korszerű tartalommal és programokkal segíti majd az egyetem tananyagait, képzéseit." Mivel a Nemzeti Tankönyvkiadó élen jár a digitális tananyagfejlesztésben, Kiss János Tamás kiemelte: „A kor igényeinek megfelelő digitális tananyagok előállításában és kiadásában is segítjük majd az egyetemet." Prof. Dr. Faragó Sándor, a Nyugat-magyarországi Egyetem rektora hangsúlyozta: „Jól tudjuk, hogy az oktatás Magyarország jövőjének záloga, ezért elengedhetetlen, hogy az ennek alapját képező tananyagok is megfelelő színvonalon készüljenek és jussanak el a diákokhoz. A Nemzeti Tankönyvkiadóval kötött megállapodásban ennek egyik biztosítékát látjuk."

Az együttműködési keretszerződésben rögzítettek alapján a Nyugat-magyarországi Egyetem valamint a Nemzeti Tankönykiadó a jövőben kiemelten kezelik a szakmai és általános kiadványok közös megjelentetését, hagyományos és digitális tananyagok közös fejlesztését, kiadását és megjelentetését, a tananyagellátásában való együttműködést, az egyetem gyakorlóiskoláinak tankönyvellátását, a regionális pedagógiai kutatóműhely projektjeiben való együttműködést, valamint a pedagógus-továbbképzést.

A soproni székhelyű Nyugat-magyarországi Egyetem és a Nemzeti Tankönyvkiadó közötti keretmegállapodást a felek határozatlan időre kötötték.

GIDAI ERZSÉBET KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI SZAKKOLLÉGIUM

A szakkollégium Prof. Dr. Gidai Erzsébetről, a Nyugat-magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Karának alapító dékánjáról, a Doktori Iskola megteremtőjéről kapta a nevét. A bordó előadó átkeresztelését követően 2010-ben kezdett formálódni a karon, egy, a professzor asszony nevét viselő szakkollégium létrehozása, ezzel is tiszteletet téve áldásos tevékenysége előtt. Tarró Adriennt, a Gidai Erzsébet Közgazdaságtudományi Szakkollégium elnökét kérdeztem a megalakulásról, az eddigi tevékenységekről és a jövőbeni tervekről.

- Honnan jött a szakkollégium megalakulásának ötlete?

- Már másodéves hallgatóként elgondolkoztam rajta, hogy egy szakkollégium létrehozása összefogó erő lehetne azok körében, akik a kötelező egyetemi tevékenységük mellett pluszt szeretnek vállalni. Érdeklődtem, hogy más egyetemeken ez hogyan működik, illetve az itteni hallgatókkal és oktatókkal egyeztettem ezzel kapcsolatban. A kezdeményezés akkor még nem indult be, azonban 2010 tavaszán Keresztes Gábor keresett meg, akinek felajánlották a szakkollégium megalapításának lehetőségét, és mivel tudta, hogy bennem már megfogalmazódtak korábban ötletek, így megkért, hogy segítsek neki ebben. Azt mondta, hogy az egyetem, a tehetséggondozási koncepciójában megfogalmazottak alapján kiemelkedően támogatja a szakkollégiumok létrehozását. Ekkor felgyorsultak az események és 2010 júniusában egy kemény mag együttműködésével létrejött a Gidai Erzsébet Közgazdaságtudományi Szakkollégium.

- A megalakulást követően mire helyeztétek a szakkollégiumban a hangsúlyt, milyen tevékenységek szerepeltek a kezdeti tervekben?

- Egyfajta megoldást kerestünk a jelenlegi oktatási rendszer tökéletesítésére. Előtérbe helyeztük a „jobb rálátás, gyakorlatias oktatás" gondolatát. Azt tűztük ki célul, hogy a száraz elmélet és az iskolapad rendszerű oktatás helyett valami jóval gyakorlatiasabb rendszer alakulhasson ki. Olyan közösséget szerettünk volna megalakítani, ahol a tagokban a társadalmi és szociális érzék jobban előtérbe kerül, akik gyakorlatias szemléletűek, de közben nyitottak a szórakozás irányába is. Ha fogalmazhatok így, akkor a „kellemeset a hasznossal" kifejezés lebegett a szemünk előtt.

- Mik voltak az eddigi legfontosabb tevékenységeitek? Mit sikerült elérni az elmúlt félévben?

- Volt két nyilvános, általunk szervezett előadás, ahol szerettük volna a nem szakkollégiumi tagokat is megcélozni. Az elsőt Dr. Pogátsa Zoltán, a másodikat pedig Dr. Szalay László tartotta. Mindkettő nagy sikert aratott, a gondoltnál sokkal több résztvevővel.

Mindenképpen fontos megemlíteni, hogy a tavaszi félévben a tagjainknak Szombathelyen tartottunk két napos „pszihо-hétvégét", egyfajta szakkollégiumi tréninget. A félév folyamán a tagok részére 6*1,5 órás kurzust, informális összejöveteleket és filmvetítést szerveztünk. Hancz Eszter és Mácsodi Bianka a megalakulást követően vállukra vették egy szakmai hírlevél szerkesztését, melyről rendkívül sok pozitív visszajelzést kaptunk. Ennek célja, hogy kéthetente, a szakkollégium tagjai által olvasott hírek válogatását hírlevél formájában közzétegyük a kar hallgatói és oktatói számára.

- Említetted a tréning hétvégét, erről tudnál mesélni kicsit részletesebben?

- Az első nap egy HR-szakember állásinterjús gyakorlatot folytatott minden szakkollégiumi taggal illetve javaslatokkal, építő tanácsokkal látta el őket, ha egyszer állásinterjún vesznek részt, melyek azok a dolgok, amelyekre figyeljenek. A második napon grafológus elemezte az írásképet, amelyből mindenkiről mondott egy rövid jellemzést és számára személyiségfejlesztő tanácsot adott. Persze elmaradhatatlan volt a közös vacsora és az esti szórakozás. Úgy gondolom, hogy ez a hétvége nagy szerepet játszott a csapat összekovácsolásában. Hasonló tréning ebben a félévben is szeretnénk rendezni.

Tarró Adrienn a szakkollégium elnöke

- Úgy tudom, hogy a szakkollégiumnak van egy intézményi koordinátora...

- Igen, Dr. Koloszár László koordinálja az intézmény részéről a szakkollégium működését. Itt ragadnám meg az alkalmat, hogy köszönetet mondjak neki, hiszen az odafigyelése, a segítsége, és főként precíz munkája nélkül nem tudnánk hatékonyan működni. Köszönöm neki, hogy egyengeti és figyelemmel kíséri a dolgokat!

- A felsorolt programok véleményem szerint elég költségesek lehettek. Ezt milyen forrásból tudtátok finanszírozni?

- Nos, igen. Szerencsére a Hallgatói Önkormányzat nagylelkű támogatására is számíthattunk, továbbá a Kari TDK Tanács, mint tehetséggondozó műhely által elnyert OKA-pályázat kapcsán is volt néhány közös programunk. Őket szintén köszönet illeti.

Meg kell említenem, hogy a Gidai Erzsébet Közgazdaságtudományi Szakkollégium a TÁMOP 4.2.2. B-10/1-2010-0018 azonosító számú „TALENTUM – Hallgatói tehetséggondozás komplex feltételrendszerének fejlesztése a Nyugat-magyarországi Egyetemen" projekt keretében hozzávetőlegesen 14 millió Ft-os forráshoz jutott, melyet az elkövetkező két tanévben használhat fel tehetséggondozási céljaira.

- Milyen programokkal készültök az idei évre?

- Most is rendezünk kurzussorozatot, amely „közgazdasági elmélettörténet" és „gyakorlati tőzsdei folyamatok" részekből fog állni. Szintén szervezünk szakkollégiumi tréninghétvégét, a terveink szerint Őriszentpéteren. Kiemelném, hogy december 8-án szakkollégiumi napot tartunk, amelyen tagjaink mutatják be, hogy mi az a kutatási téma, amivel szívesen foglalkoznának/foglalkoztak. Ezzel szeretnénk ösztönözni a résztvevőket, hogy a következő szemeszterben, ha érdeklődnek a programjaink iránt, csatlakozzanak körünkhöz.

Ékes Szeverin

MIT ÉRDEMES TUDNI A KITEX NYELVVIZSGÁRÓL?

A Nyugat-magyarországi Egyetem Idegen Nyelvi Központja, illetve elődje, az Idegen Nyelvi Lektorátus immár évtizedek óta szervez különféle nyelvvizsgákat Sopronban. Eleinte az ELTE ITK ORIGO („Rigó utcai") vizsgán mérethették meg magukat a hallgatók és egyéb polgárok, majd jött a többi: ÖSD, TELC, valamint a (gazdasági, nemzetközi gazdasági kapcsolatok, illetve gazdálkodási, mezőgazdasági, műszaki) szaknyelvi vizsgák: OECONOM és ZÖLD ÚT.

Előbbi a Budapesti Corvinus Egyetem, utóbbi a gödöllői Szent István Egyetem nevéhez fűződik.

Ez év áprilisában újabb szaknyelvi nyelvvizsgával színesítettük a palettát. A KITEX szaknyelvi vizsga soproni bemutatkozása minden előzetes várakozást felülmúlt. Külön örömünkre szolgál az NYME győri és szombathelyi hallgatóinak jelentős érdeklődése.

Lássuk a vizsgát részleteiben!

Az elnevezés betűszó: A budapesti székhelyű Kereskedelmi és Idegenforgalmi Továbbképző valamint az „examination" (vizsga) szóból tevődik össze. A névből természetesen adódik a lényeg: Kereskedelmi és idegenforgalmi szakvizsgáról van szó, mely értelemszerűen akkreditált, és az Európai Unióban elfogadott. Kicsit bővebben magáról a vizsgáról: Szóbeliről és írásbeliről beszélhetünk nyilvánvalóan, továbbá alapfokról, középfokról és felsőfokról. Tekintettel arra, hogy az április eleji vizsgán kizárólag középfokú vizsgázó volt, úgy véljük, egyelőre elegendő csupán erről szólni részletesen:

Tehát a középfokú szóbeli két részből áll: Beszédértés és beszédkészség. Előbbi az úgynevezett „magnós" feladat, utóbbi a két fős vizsgabizottság előtti megmérettetés. A beszédértés ideje kb. 40 perc, a tényleges szóbeli rész kb. 20 perc. Előbbi 3 részből áll, azaz három idegen nyelvű szöveget kell kétszer meghallgatni, majd a feladatokra írásban válaszolni. A beszédkészség rész szintén három feladatból tevődik össze: 1. Irányított párbeszéd – a vizsgáztató kérdéseket tesz fel a vizsgázónak, előre meghatározott általános társalgási témakörökből. 2. Szituációs párbeszéd – jellemző szaknyelvi szituációk. 3. Leíró szövegalkotás (képleírás).

Az írásbeli időtartama 150 perc. Két részből áll. Ebből egy óra jut 3, másfél óra 2 feladat megoldására. Az első részben 2 úgynevezett „lyukas szöveg"-gel szembesülhet a vizsgázó (hiányos szövegeket kell kiegészíteni szavakkal, illetve mondatokkal), valamint egy feleletválasztós tesztben szakirányú szöveg megértését kell bizonyítani 4 választási lehetőség közül. Az írásbeli vizsga második részében üzleti levelet kell írnia a jobb sorsra érdemes vizsgázónak, továbbá egy fogalmazást is produkálnia kell megadott szempontok alapján. Mindehhez tehát 90 perc áll rendelkezésre, és – jó hír, itt szótár is használható, ellentétben az írásbeli első részével.

Mind a szóbelire, mind az írásbelire az egyéb vizsgákon szokásos értékelési rendszer a jellemző. A vizsgázónak az összpontszám 60%-át kell elérnie ahhoz, hogy sikeres legyen a nyelvvizsgája. Megjegyzendő, hogy az egyes vizsgarészeket 40%-osan mindenképpen teljesítenie kell. Tehát például, ha a magnós feladat közben az egyre jobban izzadó vizsgázó figyelme elkalandozik, és csak mondjuk 30 %-ot teljesít, a szóbeli nem lehet sikeres.

A KITEX nyelvvizsga lebonyolítói gondoltak a fogyatékkal élőkre is: Diszlexiás, mozgáskorlátozott, hallásban korlátozottak és gyengén látók is jó eséllyel oldhatják meg a feladatokat. Részletek a honlapon.

Mennyibe kerül a KITEX nyelvvizsga?

Minden nyelvvizsga esetében a legvastagabb pénztárca a felsőfokhoz kell: Esetünkben szóbeli: 12.000 Ft, írásbeli: 14.000 Ft, komplex (C típus): 26.000 Ft

Középfok szóbeli: 10.000 Ft, írásbeli: 12.000 Ft, komplex: 21.000 Ft.

Alapfok szóbeli 6.000 Ft, írásbeli: 8.000 Ft, komplex: 14.000 Ft.

A vizsgákra való jelentkezés online történik a www.kit.hu honlapon.

A következő vizsgaidőszak 2011 októberében lesz. Jelentkezni augusztus 8. és szeptember 3. között lehet. A KITEX legújabb, és a nyugat-dunántúli régió egyetlen vizsgahelye szeretettel és korrekt lebonyolítással várja Sopronban a tisztelt hallgatókat, valamint a kereskedelem és idegenforgalom iránt érdeklődő szakmabeli vizsgázókat!

A soproni Idegen Nyelvi Központ (9400 Sopron, Cházár (ejtsd: császár) tér 1.) német és angol nyelven vizsgáztat. A vizsgáztatói jogot megszerzett nyelvtanáraink német nyelvből: Dékány Zsigmond (vezető nyelvtanár), Hirschler Katalin, Krisch Imre (nyugalmazott vezető nyelvtanár) Dr. Rohonyi Pálné, Tauber Ferenc. Angolosok: Dr. Komornokiné Stark Márta, Székelyné Silkó Erzsébet, Vörös Ákos. Két külsőssel erősítettük vizsgáztató csapatunkat: Hirschler Erzsébet (német), Sebestyén Mónika (angol).

További információért szívesen állunk rendelkezésükre a (99) 511-100-as telefonszámon (Kovács Károlyné ügyintéző), továbbá saját honlapunkon: www.inyk.emk.nyme.hu

Vörös Ákos
témavezető

ÁLLAMI KITÜNTETÉSEK OKTATÓINKNAK

Államalapító Szent István ünnepe, augusztus 20-a alkalmából Dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter kitüntetéseket adott át Budapesten, augusztus 19-én.

Dr. Molnár Sándor egyetemi tanár, a Faipari Mérnöki Kar Innovációs Központjának vezetője, több mint négy évtizedes szakmai munkája, oktatói és kutatói tevékenysége elismeréseként Pro Silva Hungariae-díjat vehetett át.

Dr. Sitkei Györgynek, az MTA tagjának, a Faipari Mérnöki Kar nyugalmazott egyetemi tanárának, motortechnika és mezőgépészet, dendrológiai kutatások területén végzett munkájáért az Életfa Emlékplakett Ezüst fokozata kitüntetést adományozta a miniszter.

Dr. Kajdi Ferencnek, a Nyugat-magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar Növénytermesztési Intézet egyetemi docensének Fleischmann Rudolf-díjat adományozott a miniszter.

Az Életfa Emlékplakett bronz fokozata kitüntetést adományozta a miniszter Dr. Ágfalvi Mihálynak, a Nyugat-magyarországi Egyetem Geoinformatikai Kar Geomatikai Intézet főiskolai tanárának, megyei MTESZ alelnöknek földmérési, földrendezési munkájáért.

Dr. Dömsödi Jánosnak, a Nyugat-magyarországi Egyetem Területfejlesztési Intézet nyugalmazott egyetemi docensének, speciális talajtani kutatások területén végzett munkájáért.

„MIÉRT KELL A TAGOSÍTÁS?"

Dr. Tárczy- Hornoch Antal kezdeményezésére indult meg Sopronban 1949-ben az önálló földmérőmérnök-képzés. 1955-ben Sopronban kezdeményezője, szervezője volt a Geodéziai és Geofizika-laboratóriumoknak (a mai MTA GGKI-nak) amelynek 1972-ig igazgatója is volt. Számos nemzeti és nemzetközi bizottságnak, társaságnak volt tagja, vezetője. Tanulmányai 15 országban 50 folyóiratban jelentek meg. Miért kell a tagosítás? című könyve kultúrtörténeti unikum.

Tárczy –Hornoch Antal Oroszvégen született 1900. október 13-án; Sopronban 1986. január 16-án érte a halál. Középiskoláit Munkácson végezte. St. Pölten-i katonai szolgálat után iratkozott be a leobeni bányászati akadémiára, ahol 1923-ban bányamérnöki, 1924-ben bányamérői oklevelet szerzett. Még ebben az évben a doktori címet is elnyerte. 1926-tól 1959-ig Sopronban a bánya és erdőmérnöki főiskola geodéziai és bányaméréstani tanszékének vezető tanára volt. 1946 óta az MTA rendes tagja. Számos kitüntetés: Kossuth –díj; Állami díj; Lázár deák emlékérem. Francia, osztrák, bolgár és lengyel tudományos akadémiák tagjai sorába is beválasztották. Aranydiplomáját Leobenben 1974-ben vehette át. Tiszteletbeli címet adományoztak részére a soproni -, a miskolci-, a freibergi-, a bécsi-, a prágai-, és a leobeni egyetemek.

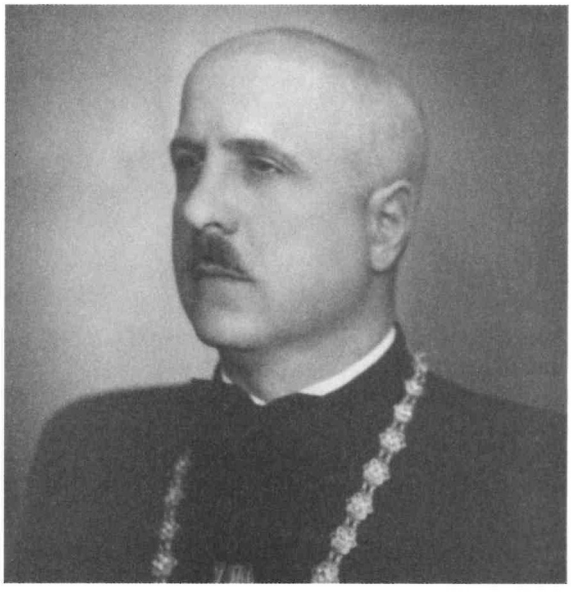

Dr. Tárczy- Hornoch Antal

A 30 oldalas kiadvány előszavát Hajnal Sándor főtitkár és Oltay Károly elnök írta. Célkitűzésként a magyar kisgazdák megsegítését, a felvilágosítást, igazságos feltárást, a tagosítás menetének korrekt bemutatását az elvárható eredmények prognosztizálását tartották. A tanulmány írója az előzőekben címszavakban felsoroltak teljesítésére a párbeszédes formát választotta, időszerű beszélgetés történik a jegyzői irodában Mihály gazda és a jegyző között.

A 25-30 darabra forgácsolt birtokon 1935-ben sem lehetett belterjesen, minőségi termelésre berendezkedni, jövedelmezően gazdálkodni. A magyar kisgazdáknak, a tartózkodás, az ellenszerv ellenére gyógyírként a tagosítást ajánlották. 1908 óta érvényes törvények miniszteri rendeletek szabályozták a tagosítások végzését, majd és az állam tapasztalatok és szükség szerint tökéletesítette, rendezte az eljárást. A tagosításból hátrány vagy kár nem keletkezhetett.

Akkor a tagosítás a község határában szétszórt birtokdarabokból álló törpe- és kisbirtokok összevonásával lehetővé tette a termelés erős fokozását és rendszeres gazdálkodását. Ez a földbirtokpolitikai eljárás tehát a nemzet törzsét alkotó kisbirtokosság gazdasági megerősödésének egyik leghatásosabb eszköze, s ezért fontos közérdek is volt annak minél nagyobb mértékű végrehajtása. „A tagosítás nagy előnyeit abban vélték, hogy végrehajtásával az ingatlanok értékét emeljük, művelésüket könnyebbé és gazdaságossá tesszük, megszabadíthatjuk a tulajdonost és állatait a sok felesleges, fárasztó és időt rabló járástól. Lehetővé tesszük az egyéni szabad gazdálkodást, a több és minőségi termelést, mezőgazdasági gépek alkalmazását s ezáltal is intenzív földművelést, gyümölcs és ipari növények termelését, több aprójószág tartását, a belterjesebb gazdálkodással több munkás alkalmazását s ezzel a szociális feszültség enyhítését. Eltüntetjük a sok terméketlen gyomot és gazt terjesztő mezsgyét, s így a termőterületet növeljük, szabálytalan földek helyett szabályosakat, görbe mezsgyék helyett egyeneseket tüzünk ki, minden földhöz rendes utat vezetünk. A szomszéd községek felé is javítjuk a közlekedést. A vízszabályozásról és vízelvezetésről gondoskodunk. A belsőség mellett házhelyeket juttatunk azoknak, akiknek belső telkük nincs, a beltelkeket kiegészítjük, vagyis előmozdítjuk a községfejlesztést, az új birtokhatárokat kővel jelöljük meg s ezzel véget vetünk a határvitáknak és köteles birtokpereknek."

A meggyőzést és a biztonságot sugallja Mihály gazda és a jegyző irodai beszélgetése is:

Az írás első és az azt követő oldalain az udvarias üdvözlések után a jövetel céljáról, adóügyekről, a hátralékról, okáról, az eldaraboltságról, a 35 hold 56 tétel a birtokíven való átvezetés munkalassító hatásáról, az éves hátralékról, ….amíg eljutnak a birtokkoncentrációig, a tagosítási megoldásig. A beszélgetés hangulatának, a meggyőzés előrehaladásának szemléltetésére idézünk néhány önkényesen kiválasztott részletet:

„Jegyző: Látja, Mihály gazda, ezért kellene már az ország érdekében is éppen a mostani súlyos gazdasági válság idején sürgősen változtatni a földek mai rendezetlenségén.

Mihály: Nagyon szépen megköszönöm a jegyző úrnak felvilágosító szavait. Azt már régóta tapasztalom, hogy a szétszórt darabok sok vesződséget jelentenek a gazdának, de, hogy ennek az egész ország is kárát látja, erre eddig nem is gondoltam. De azért megvallom őszintén, mégsem értem egészen a dolgot. Mert tegyük fel, hogy egy darabban van a földem, de hát hogy tudom ezt kellően szemmel tartani, ha 6-7 km-re esik a házamtól.

Jegyző: Igaza van, Mihály gazda , egész rendszeres, vagy mint nevezik, belterjes gazdálkodást űzni ilyen távolságból nehezen is lehet. De nem is gondoltam én ezt, hanem úgy, hogy tavasszal kiköltözködik a földjére a családjával és jószágával együtt és egész őszig kint marad. Így tanyaszerűen gazdálkodnak már olyan sok helyen az országban, mint például Pest vármegye nagyrészében, ahol a gazdák abban a boldog helyzetben vannak, hogy birtokuk egy tagban fekszik. Földjükön vályogból egy kis házat építenek, náddal vagy szalmával befedik, s a termés betakarításáig itt laknak. Az ilyen állandóan őrzött és megmunkált földeken igen alapos gazdálkodás folytatható, mert minden

úgy szem előtt van, akárcsak egy kertben. De van ennek a tanyai gazdálkodásnak még más előnye is. Így ha búzánál még mindig jobban fizető állattenyésztéssel is foglalkoznak, nagy haszon már az is, hogy a trágya nagy részét nem kell hazulról kihordani. Járványos időben pedig az állatok a szomszédtól teljesen elkülönítve tarthatók. Ehhez járul aztán még a mindennapi nagy időmegtakarítás. Minden reggel már a munka helyszínén ébrednek, s este se kell kilométerekre hazabaktatni.

Mihály: Egészen biztosan nálunk is lesz! Így tehát, hál' Istennek, nálunk se lesz akadálya a tagosításnak. A kérvényt jómagam írom alá, még pedig a legközelebb. Szépen megkérném a jegyző urat, megcsinálná-e nekünk?

Jegyző: Közérdekből szívesen, Mihály gazda, még be is nyújtom a törvényszéken. Csakhogy azért mégsem ártana, ha előbb alaposan megbeszélnénk az egészet a rokonság között, mert a kérvény beadása előtt száz pengő biztosítékot is letétbe kell helyezni. Persze, ezt a pénzt még akkor is visszakapják, ha a tagosítás meg se indul. Sőt, méltányos esetekben még a biztosítéktól is eltekintenek. No, de hogyne tudnának ennyit előteremteni, amikor néha egy-egy lakodalomra is sokkal többjük rámegy!

Mihály: Nem fog ezen a száz pengőn múlni. Meglássa, jegyző uram, másnap jövök is a kérvény megírásáért!

Jegyző: Csak jöjjön el, Mihály gazda, szakítok rá időt. Ha azután csakugyan megindul a tagosítás, ezzel egyidejűleg még sok minden más dolgot is el lehet intézni, ami máskülönben csak nagyon nehezen menne. Hogy csak néhányat említsek: A legelőnk kicsi és rossz helyen fekszik. Mi sem könnyebb, mint a tagosításnál olyan helyre tenni, ahol legjobban megfelel, s olyan nagyságban kihasítani, mint amilyen szükséges. Senki sem érzi meg, mert telik a sok feleslegessé váló mezsgye földjéből. Azután költség nélkül a temetőt is nagyobbíthatjuk. Ha az érdekelt gazdák kívánják, várható gyümölcstermelésre is kihasíthatunk egy darabkát, s ha kell, közös itatóhelyeket is csinálhatunk.

Mihály: Bizony, ez mind fontos a falunak.

Jegyző: De az is sokat ér ám, hogy a tagosítással kapcsolatban rendezhetjük az úthálózatunkat, mert ügyesen kitervezett, egyenes és jó utakon még a legtávolabbi tagra is hamar kijuthat a gazda. Mindennapos hazamenetelnél elég nagy idő- és munkaveszteség áll elő így is; mennyit tesz ki akkor ez kerülő és dombos utakon, amelyeknek emelkedésein a megrakott szekér alig tud feljutni. Minthogy az utak elhelyezését szintén gondosan előkészítik és ellenőrzik, a tagosított községek közlekedése nagymértékben megjavul.

Mihály: Ahová csak nézünk, mindenütt csak hasznot jelent nekünk a tagosítás. A Mindenható fizesse meg jegyző úrnak, hogy mindenről felvilágosított.

Jegyző: az lesz a legnagyobb jutalom számomra, ha nem beszéltem hiába, hiszen csak a kötelességemet teljesítettem hazámmal, községemmel, magukkal szemben. Büszke leszek, hogy éppen az én jegyzőségem alatt kezdődik a falu felvirágzásának, meggazdagodásának boldog korszaka. Isten áldja, Mihály gazda. Kísérje szerencse minden lépését, amit ez ügyben tesz!

Mihály: A jó Isten áldja meg jegyző urat is. Most már nem sajnálom még azt a 18 pengőt sem, ami miatt ide jöttem, hisz az a tudás, amit ennek fejében kaptam, ezerszer többet ér!"

A jelenünkkel való foglalkozást a szaklapokra hagyjuk. Jelen kivonat Raum Frigyes: A magyarországi földmérők és térképészek fontosabb életrajzi adatai, Bp. 1987. alapján készült. A téma iránt érdeklődőknek jószívvel ajánljuk Kerék Mihály (1934): Földbirtokpolitika Magyar Szemle Társaság Bpest., 74 oldalas ; Dr. Ozoroczy E. és tsai (1934): Tagosítás és egyéb birtokrendezések; Magyar Királyi Igazságügyi Minisztérium. Bpest. 477 oldalas írását.

A MAGYAR BORÁSZAT NEHÉZSÉGEI 1918-1945

Nagy Róbert történész-geográfus bortörténeti sorozata

Sokkhatás volt az I. világháború és a trianoni békeszerződés, amikor ültetvényeink egyharmada, és a belföldi piac kétharmada is elveszett. Az I. világháború idején még kb. 2 millió hektoliter volt a borexportunk. Ezután azonban hagyományos piacaink (Németország, Ausztria, Lengyelország, Csehszlovákia) elzárkóztak a magyar borok importálása elől. A bor ára zuhant, de a készletek jelentős része így sem volt értékesíthető határainkon túl.

A külföld figyelmének felkeltése érdekében már 1922-ben nagyszabású borászati bemutatót rendeztek Budapesten. Az export elősegítésére vámkedvezmények és egyéb könnyítések léptek életbe, amelyek az 1925-ös mélyponthoz képest kismértékű növekedést eredményeztek borértékesítésünkben. Ez az 1929-ben kezdődött gazdasági világválságig tartott, amikor borexportunk 500 ezer hektoliter körüli volt. A világválság végére, 1933-ra ez a mennyiség 200 ezer hektoliterre esett vissza. Itt jegyezzük meg csak az összevetés végett, a magyarországi szőlőterület még így is 200.000 hektár fölött volt, ma ez a szám alig 75.000. Érdekes viszont az a szintén nem túl pozitív adat, amely szerint a 20-as évek végétől a direkttermő szőlőültetvények aránya fokozatosan növekedett, s 1938-ra már több mint 23.000 hektárt tett ki.

A bor értékesítésének elősegítésére részvénytársaságokat hoztak létre, de a felhalmozott készleteket így sem lehetett értékesíteni, a termelők így tárolótér hiánnyal küszködtek. Ennek megoldására a kormány 1937-39 között 23 nagy borpincét építtetett. A termelés azonban gyorsabban fejlődött a tárolótér-bővítésnél, és a bel- és külföldi értékesítés növekedésénél. Ennek ellenére a 30-as évek végére Magyarország ismét a nagy bortermelők között került említésre, számos borunk nemzetközi hírnévre tett szert. A rendelkezésre álló szőlőterület a mai terület közel duplájára volt tehető. Néhány borvidékünk komoly exporttevékenységet is folytatott, különösen igaz ez a világhírű Tokaji és a remek kapcsolatokkal rendelkező Pannonhalmi borvidékre.

A következő csapást a második világháború jelentette. Az épületek, berendezések, az infrastruktúra pusztulása mellett a szakemberek és az eszközök külföldre hurcolása okozta a termelés megbénulását. A legtöbb borvidékünkön a borkészletek is kárba vesztek, részben a megszálló német katonaság és a magyar hadsereg fogyasztása révén, de legfőképp a szovjet hadsereg dúlása és fosztogatása révén. Szétlőtt, szétvert és ellopott boroshordók jelezték a front átvonulását. Sokat szenvedett többek között Tokaj térsége, ahol a front viszonylag hosszú ideig megmerevedett. A több hetes harci cselekmények, majd a fosztogatás hatására felbecsülhetetlen mennyiségű érlelődő nemes bor pusztult, illetve tűnt el.

Nagy Róbert
történész-geográfus,
a NYME-AK Idegenforgalmi Intézeti Tanszék oktatója

A VILÁGTENGELY

Fejér Zoltán gondolatai Borbély Károly festőművész képi világához kiállítása kapcsán. Elhangzott Sarród, Kócsagvár, 2011. július 10.

A Világtengely

Tisztelt Művészetbarátok!

A Tízforrás Fesztivál rendezvénysorozatába igazán beleillő ez a kiállítás.

- Köszönet a Kócsagvár vezetőségének és a sarródi, Ferenczi József Nemzetközi Alkotó- és Művésztábor vezetőjének, Rujavecné Ferenczi Katalin menedzser asszonynak és magának, a kiállító művésznek, Borbély Károlynak!

- Nem messze a „tízforrás"-tól, megyénkben, Héderváron 1958-ban született Borbély Károly. Most Ravazdon él és alkot szeretett családja körében.

- A művész a győri Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola tanszékvezető tanára, és nem utolsó sorban művészetterapeuta.

- Számtalan művészeti díj tulajdonosa. Munkássága széleskörű és a művészeti-, emberkutatásaiban szerteágazóan gazdag.

Még 2000-ből, az artflexumi művésztáborból ismerjük egymást. Beszélgetünk! Az alkotó szerénységével mondja: „Az életfa maga a világtengely. A földi-, s égi világ összekapcsolója."

C.G.Jung szerint a fa a gyökér-törzskorona hármasát, a tudattalant, a tudatot és a felettes ént jelenti a pszichológiában. A kereszténységben pedig az Igaz Élet szimbólumát, s annak egységét tisztelhetjük benne.

A még a pályája kezdetén lévő festő Barsi Ernő néprajzkutató több könyvét illusztrálta, köztük olvasott bővebben az életfáról... „melyet elolvastam és mélyen érintve meghatározta hovatartozásomat, művészi tevékenységem alapjait"- folytatja.

„A népi képzelet szellemalakjainak és valóságos tárgyainak hagyományőrző gesztusait az Égig érő fáktól, a paszulyoktól a rozsdás kapáig, felfogtam, s megszólítottak!"

Joseph Brodszky írta: „ A tárgy az, ami személyessé teszi a véletlent."

Borbély alkotásait áttekintve: a különbözőségek ellenére megérintette a XIX.század művészete második felének hatása, az akkori, a mai világhoz hasonló életinterferenciák sokasága, a lelki utak keresése, a preraffaellista, a nazarénus, a nabis alkotók szimbolista-realista világa, az ezredfordulóig, az 1900-as évek emberiségének problematikájában, belegondolva az art noveauba. Remy de Gourmont azt a kort antirealizmusnak nevezte, mert szimbolikus ideáikat a művészek a kor realizmusából és impresszionizmusából merítették. (Francisco de Goya 1808, W.Blake 1985).

Az álomba merülésről is írt Jean Moreas költő, a Figaro c.lapban 1889-ben a szimbolistákról.

Korunk művészei, mint Borbély Károly, ebből, a 100 évvel ezelőtti művészetből nem sokat észlelhetett, csak kapcsolódhatott, vagy korunk pszichéje indukálta? Így születhettek meg a lélekabsztrakt fái.

Festőnk auráját már gyermekkorában megérinthette anno: a híres Kont-fa legendája, melynek lélekárnyékában a monda szerint a kenyerek kövekké alakultak. Ez a tárgyi transzcendens transzformáció műveiben most is fellelhetőek.

A felszín alatt küzdő, „egymásba gabalyodó" hajszálgyökeres képeinek világában felfedezhetjük a kulturális hanyatlás dekadenciáját, és az iszapbirkózások szépségeit. Ez láttatja élni akarás küzdelmét, az örökkévalóság organikus megújulását, a megfeszült élet grafikus rajzolatát. (Zárás c.) De a gyökérzóna felett a megjelenő aranyfény horizontális, liturgikus vonal távlatát megdöbbenten érzékelhetjük. Idővel földi életünk apokalipszisében a fény égi irányba fordulva függőleges tengellyé alakul, eljutva a végtelenség kozmikus világába.

A világtengely, mint köldökzsinór kapcsolja össze a láthatatlansággal lényeinket az örökkévalóság fényével, mint a titkos miszticizmus, lidércével sugárzik.

Massimo Scaligero szerint „az ember szenvedése abban áll, hogy nem látja a fényt". Pedig a végtelenség és láthatatlanság a földi- és égitestek küzdelmében sejtetik a mi küzdelmeinket. Hiába nézzük, de nem látjuk fénynézésünkkel.

Charles Baudelaire szimbólumában, a Megfelelések című versében írja: „ az erő fái közt
bolyong az ember,
S amerre megy szelíd szemek járnak nyomában."

Életútjaink tengelyformátumos bolyongásaiban nem mindig szelíd szemek járnak utánunk. Pedig a művész ecsetnyomán a színekből felfelé csapongó szárnyak emelkedve indítanak útra a megváltás felé.

Képein most a lélek szárnyai fényglóriás alakjai életerőink megújulására bíztatnak.

Emlékeztetve Gustave Moreau (1826-1898) Jelenés (1876) című munkájára, vagy Jens Ferdinand Willumsen Napsütés a parkban (1904) című ihletésére.

Művészi fényoltárképei, a triptichonok után, Borbély asztrálfejes felemelkedés-kompozíció a szellem-igézet boldogságkereső pillanataival szuggesztivizálnak.

Végül a generációk auráját magunkon viselő tárgyi faktúrákra (Létidő –zárványokra) a mostani korszakában bukkant rá. Mint például a

A képen szerepelnek balról jobbra: Goda István a FHNP tanulmányi osztályvezetője, Rujavecné Ferenczi Katalin táborvezető, Fejér Zoltán festőművész, Borbély Károly festőművész, Bors Anikó előadóművész, Radnóti-díjas versmondó, ifj. Kövesi György és Mayer S. Marcsi az Art Lyra Együttes előadóművésze

deszkák anamorf ábrái, koncentrikus körei, hozzájuk tapadt anyagmaradványok, ezek sérülés-stigmái, abroncsok rozsdái látszanak.

A kreatív szellemi alkotó kezében, hasonlóan a betonozó lapok negatív deszkazsaluzásain megjelenő, időt idéző textúrás látszatokon felületképző szerepet kaptak. A múlt patinái, fúgái rákerültek a figurásakt felületekre, égitestekre.

De mint széttördelt formák felületi részeiként, dekonstrukciókká alakultak át, részekre bontva.

Leon Batista Alberti írja a della pitturájában 1436-ban: „A festőkről meggyőződése, hogy az intellektus fényénél megvilágosodik bennük a természetben szétszórt törvényszerűség." Így könnyen megérthetjük, hogy a dekonstruktív formák újra és újra összeálló fragmentumai egy örök teremtődési és pusztulási folyamat lehetőségei szimbolikusak.

Tipikus globális kapcsolódást láthatunk Odilon Redon Ophelia (1900-1905) című képén, mikor a csillagfaktúrás égbolt ráborul a fekvő büsztre.

Borbély absztrakt, arannyal átitatott mozgásos égitest darabjai jól szemléltetik az univerzum félelmetes nagyságát, a földhözkötött életünk kicsinységét, pillanat-életünk tér/idő vonalait.

A csillogó végtelenség kapui viszont bíztatóan sugároznak felénk a golgotáktól az újjászületésekig.

Csábító impressziói igazi szinesztéziás összérzések. Célozva arra, hogy a bennünket megváltó hitünk méltósága vezethet a beteljesülésünk legszebb parnasszusára. Csak a lelkünk ne legyen az elmúlásnak, a káosznak lenyomata!

A művész Borbély Károly elhivatott ember. Alkotóművészete kereső sokoldalúságával belső sugallatokra is koncentrál. Mint szőlőt is művelő festő nemcsak issza a „hegy levét". A kapa-világtengelyén várja az ihletpillanatokat. Vállalja sorsát.

Henry Focillon szavaival folytatva: „Abból a felismerésből kiindulva, hogy az ember tudatával mindig egy stílust keres öntudatra ébredésének testet öltéseként".

Végül gondolatfűzésként ajánlom Önöknek a világ szimbolistáinak megismerését, mint Eward Burne, Jones Edvard Munch, Arnold Böcklin, Franz Pforr, Aubrey Breadsley, Maurice Denis, Fernand Knopff, G.Moreau, Pierre Puvis de Chavannes, August Rodin, F.Hodler, Alexandrovics Vrubel, Csontváry Kosztka Tivadar, Gulácsi Lajos.

Ezen kis művészettörténeti betét után láthatjuk, hogy a világot mennyire érdekli a dolgok mögött meghúzódó eszmei valóság.

Borbély Károly emberi művészlelkében igazán az alsóőri stációsorozata él. Szimbolikus erővonalaival szerepvállalásaink megerősítését szolgálja.

* * *

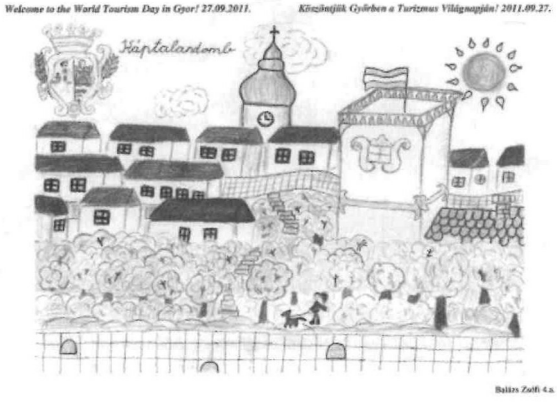

1-4. osztályos tanulói készítettek rajzokat „Szeretem Győrt" témakörben

A VÁGYGAZDASÁG FORRÁSVIDÉKEI

Tudományos Turizmus Konferencia Szegeden

Szeptember 16-17-én került sor Szegeden: A vágygazdaság forrásvidékei. A turizmus (média)reprezentációi a globális áramlatok terében című Tudományos Konferenciára a PTE Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszéke (Pécs) közreműködésével, az SZTE Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszéke (Szeged) szervezésében, a Magyar Kommunikációtudományi Társaság Támogatásával.

A megnyitó napján a SZTE Bölcsészettudományi Karának dékánja Dr. Csernus Sándor köszöntötte a szép számú hallgatóságot.

A tudományos konferencia előadói az ország számos felsőoktatási intézményéből érkeztek, többek között Egerből, Budapestről, Debrecenből, Miskolcról, Székesfehérvárról, Pécsről és nem utolsó sorban az NYME képviseletében az Apáczai-karról, Győrből.

A két nap alatt nyolc szekcióban hangzott el huszonhét előadás.

Az érdekfeszítő és tág tématerületet felölelő nívós előadások szóltak a médium fogalmának tág értelmezéséről, a turisztika újságírás reprezentációjáról, az emlékezetképek fölidézéséről rögzítéséről.

Az előadások kutatómunkára épültek és nem egy esetben az előadói blokkok után termékeny vitában csúcsosodtak ki.

E sorok írója - dr. Bérczessy Lajos az Apáczai-kar Turizmus Intézetének egyetemi docense - előadásában a vágygazdaságot involválta klasszikus értelmezési keretbe.

A jól sikerült konferenciáért köszönet jár a vendéglátó egyetemnek és a két szervezőnek Dr. Pusztai Bertalan egyetemi docens, tanszékvezető helyettesnek és dr. Szijártó Zsolt egyetemi docensnek, a PTE tanszékvezetőjének.

Dr. Bérczessy Lajos PhD egyetemi docens, szakfelelős
NYME-AK

EGY RAJZ, EGY MOSOLY, EGY GESZTUS

Hat győri szálláshely csatlakozott a Megyei Kereskedelmi és Iparkamara turisztikai szakosztályának támogatásával a Magyar Turizmus Zrt. felhívásához, a Magyarországon elsőként megtartott turisztikai világnap vendégbarát programjához.

Egy napra, szeptember 27-én a Hotel Famulus, a Hotel Rába, az Ibis Hotel, a Hotel Kálvária, a Fehér Hajó Panzió és a Vén Panzió személyzete kiegészült a Nyugat-magyarországi Egyetem Öveges Kálmán Gyakorló Általános Iskola diákjaival.

Az összefogás nagyszerű példáját hirdető akcióban a Gyakorló Iskola 1-4 osztályos tanulói készítettek rajzokat a „Szeretem Győrt" témában. A kamara turisztikai tagozata a rajzokból a legsikeresebbeket kiválasztotta, díjazta. A kiválasztott rajzokat sokszorosították, és mindegyikre rávezették, hogy „Köszöntjük a turizmus világnapja alkalmából!" A keddi nap folyamán a kisdiákok a távozó és érkező vendégeknek átadták a rajzok egy-egy darabját és hozzá apró ajándékot.

A sikeres akció célja a mosoly és a kedvesség volt. Az akcióban részt vevő szállásadók azzal, hogy nemcsak egy napon, hanem mindig kiemelten kezelik a Győrbe érkező vendégeket több turistát vonzanak a megyeszékhelyre, és ez a figyelmesség nem kerül pénzbe.

NYME-AK

10. EURÓPAI MOBILITÁSI HÉT

A Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kar Rekreáció és Egészségfejlesztés Alapszakos Hallgatói az Európai Mobilitási Hét aktív szervezői és résztvevői voltak

2011. szeptember 18-án a Mobilitás Egyesülettel együttműködve az Apáczai Csere János Kar rekreáció és egészségfejlesztés alapszakos hallgatói sportszakmai gyakorlatuk keretében segítették a „Európai Mobilitási Hét" programsorozatát. A 10. Európai Mobilitási Hét kampányának célja, hogy az önkormányzatokat a fenntartható közlekedést szolgáló intézkedések bevezetésére ösztönözze, és a gépkocsin kívüli egyéb közlekedési eszközök használatára hívja fel a figyelmet. A győri önkormányzat és a civil szervezetek, intézmények összefogásának eredményeként 2011. szeptember 16. és 22. között rendezték meg Győrben is a jubileumi programsorozatot.

A program keretein belül hallgatói vezetéssel Győrből Hédervárra kerekezhettek ki az érdeklődők, ahol kis vendéglátással fogadták a résztvevő családokat.

Az egy hetes program részeként a hétvégi eseményeket hallgatóink Győrben a Geo Cashing játékkal színesítették. (GPS segítségével meghatározott állomások megkeresése.)

A rendezvényeken való hallgatói részvétel Győr Megyei Jogú Város és a kar szoros együttműködéseként jöhetett létre, és reméljük, hogy jövőre – immár harmadik alkalommal – is aktív részesei lehetünk ennek a programsorozatnak.

NYME-AK

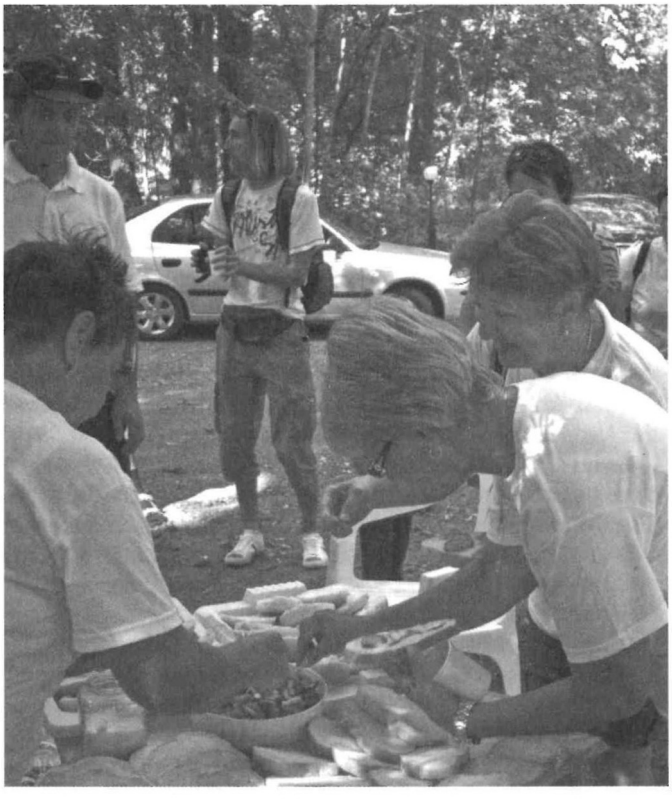

A teljesített táv jutalma

ERŐPRÓBA A SZABADBAN

A Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Karán az idén harmadik alkalommal rendezték meg a szabadtéri gasztronómiai versenyt, ahol a résztvevő csapatok számot adhattak felkészültségükből, kreativitásukból.

A rendezvénynek az Öreg-Bakony festői szívében, az „Öregbakony" turistaház adott otthont. A turizmus-vendéglátás szakos hallgatók részére kiírt kétnapos vetélkedésen, nyolc csapat mérte össze tudását. Mindannyian azonos alapanyagkosárból alkothatták meg kompozícióikat. A szükséges felszerelésekről, eszközökről a csapatok önállóan gondoskodtak – néhol szülői közreműködéssel – az alapanyagokat a Vendéglátó Intézeti Tanszék biztosította, a Hotel Famulus**** támogatásával.

Az első napon parázs felett készültek az ínycsiklandó finomságok, a második napon hagyományőrző bográcspárbajban kápráztatták el a szakemberekből álló zsűrit.

„Magas színvonalú, nemzetközi pontrendszer alapján értékelt versenyen, szoros mezőnyben kellett döntést hoznunk. A hallgatók komolyan vették a felkészülést, a többség egyedi munkaruhában, a tábori körülményekhez alkalmazkodva, higiénikus, precíz munkaszervezéssel oldotta meg a feladatát. Tálalásuk ízléses, túlzásoktól mentes, ízviláguk harmonikus, az alapanyagot jellegét kiemelő fűszerezéssel készült. Hat csapat érte el pontozás alapján az arany szintet, két csapat ezüstminősítést kapott."- mondta el Szalai Zoltán a kar szakoktatója, verseny szervezője.

Összesítésben, szoros küzdelemben a Heroes of TéKá & fire csapat vitte el a pálmát.

NYME-AK

Ínycsiklandó finomságokból, kreativitásból és lelkesedésből nem volt hiány

„BIORADÍROK" NEMZETKÖZI KONFERENCIA SZOMBATHELYEN

Magyarország rendezheti meg Az özönnövények ökológiájáról és kezeléséről szóló idei, csaknem húsz éves múltra visszatekintő nemzetközi konferenciát (EMAPI). A rangos szimpóziumon a Nyugat-magyarországi Egyetem Természettudományi Kar, a Magyar Tudományos Akadémia Ökológiai és Botanikai Kutatóintézet, valamint a Vas Megyei Múzeumok Igazgatósága révén Szombathelyen, a Megyei Művelődési és Ifjúsági Központban gyűlnek össze a téma szakértői.

A konferencia célja a növényi inváziókra vonatkozó új alapkutatási eredmények bemutatása mellett, hogy lehetőséget teremtsen a probléma kezelésére vonatkozó tapasztalatok kicserélésére, a kutatók és a gyakorlati szakemberek közötti szakmai eszmecserére is.

Hazánk a növényi inváziók által egyik leginkább érintett közép-európai ország.

Az utóbbi évtizedekben, s különösen az új évezredben a természet- és környezetvédelem, de a nemzetgazdaságok számára is világszerte egyre égetőbb gondot jelentenek az élővilág sokféleségét mind súlyosabban veszélyeztető biológiai – ezen belül a növényi, állati vagy akár mikrobiális – inváziók. A nagy földrajzi felfedezésekkel megindult a kontinensek közti közlekedés és szállítás. Ennek következtében az elmúlt évszázadokban – emberi szándékkal vagy anélkül – nagyszámú növény- és állatfaj került át egyik földrészről a másikra. Kis hányaduk rendkívüli mértékben elszaporodott. A növények esetében ezek az inváziós vagy özönnövények, amelyek az új hazájukat jelentő földrész őshonos növénytakarójának elözönlésével mintegy bioradírként szorítják ki élőhelyeikről az eredetileg ott élő növényfajokat, növénytársulásokat. Emiatt az utóbbiakra épülő, évmilliók alatt kialakult állati táplálékláncok is nagyban sérülnek, ami az érintett területnek nemcsak növény-, hanem állatfajokban fennállt változatosságát is jelentősen csökkenti.

Európában ilyen özönnövény az Észak-Amerikából egykor dísznövénynek behozott magas aranyvessző, amely kivadulva és meghonosodva a folyók árterein és parlagterületeken nyaranta sárgán virágzó tengerként tűnik fel. De ilyen a Kelet-Ázsiában őshonos japán óriáskeserűfű is, amely sokszor a települések vízfolyásainak partjait is egynemű, sűrű tömegével özönli el. Észak-Amerikában ugyanakkor az Európából odakerült réti füzény említhető hasonló szerepben a számos lehetséges példa közül. Az inváziós növények egy része az emberi egészségre is káros. Ilyen a tán legismertebb özönnövény, az Észak-Amerikából akaratlanul behurcolt, virágpor-allergén parlagfű, vagy a Kaukázus térségéből származó óriás medvetalp-fajok; utóbbiak érintésre, vagy kifolyó nedvük és a napsugárzás együttes hatására bőrgyulladást okoznak.

A biológiai, benne a növényi inváziók napjainkra a földkerekség szinte minden térségét érintő élőkörnyezeti válság előidézői. A köztudatban alig ismert tény, hogy az emberi beavatkozások okozta élőhelyek megszűnését követően az élővilág sokféleségét veszélyeztető második legfőbb tényezőnek számítanak, megelőzve a földmérvű felmelegedést, az őserdők pusztítását és az elsivatagosodást. A védekezésre, az özönnövények terjedésének megállítására, illetve visszaszorítására a nemzetgazdaságok világszerte óriási, egyre növekvő összegeket fordítanak. Mindennek tudományos hátterét azonban csak a vonatkozó alapkutatások adhatják meg. A témakörben a norvégiai Trond-heimben 1985-ben tartott ENSZ-konferencián a világszervezet felkérte a kormányokat, nemzetközi szervezeteket és intézeteket, hogy szenteljenek fokozott figyelmet az inváziós fajoknak.

EMAPI-konferenciát elsőként 1992-ben Nagy-Britanniában rendeztek. Majd 1993-ban Csehország, 1995-ben az USA, 1997-ben Németország, 1999-ben Olaszország, 2001-ben megint Nagy-Britannia, 2003-ben újra az USA, 2005-ben Lengyelország, 2007-ben Ausztrália, 2009-ben pedig a Dél-Afrikai Köztársaság adott otthont a szimpóziumnak.

Kleinhappel Miklós

AZ EGYETEM „GYIK"-JA

A volt soproni Gyermek- és Ifjúsági Központ új üzemeltetője a Nyugat-magyarországi Egyetem tulajdonában lévő Universitas Fidelissima Kft.

A Nyugat-magyarországi Egyetem százszázalékos tulajdonában lévő kft. nyerte a volt Gyermek- és Ifjúsági Központ üzemeltetését.

Két pályázó közül kellett eldönteni, ki működtesse tovább a soproni Gyermek- és Ifjúsági Központot. A nyertes a Nyugat-magyarországi Egyetem százszázalékos tulajdonában lévő Universitas Fidelissima Kft., az egyetemi szálláshelyeket és éttermet is üzemeltető vállalkozás lett, amely a soproni civil szervezetekkel együtt vállalta a rendezvényház működtetését. Nyerges Ferenc hangsúlyozta, szellemében ez a pályázat volt az, ami a Pro Kultúra és a város érdekeit egyaránt szolgálta. Az önkormányzat bizottsági elnökeiből és a Pro Kultúra vezetőiből álló testület ezért egyhangúlag az Universitas pályázatát támogatta, és végül meg is kötötték vele a szerződést.

Az Universitas Fidelissima Kft. vállalta, hogy a jövőben is helyet biztosít a Tündérfesztiválnak, valamint évi két alkalommal az önkormányzat rendelkezésére bocsátja a rendezvényházat.

Az új üzemeltető az Attraktív Táncstúdió, a Bóbita, a Lajtha László Néptánc Egyesület, a Néprajzi és Népművészeti Műhely, a Sopron Város Fúvószenekara Alapítvány, a Soproni Pendelyes Kulturális Egyesület és a Városi Rajzkör civil szervezetekkel és közművelődési csoportokkal pályázott. A társaság vállalta, hogy „az üzleti szempontok mellett kiemelt helyen kezeli a kulturális-szabadidős programok, rendezvények és a ház közművelődési szerepének megtartását. Helyet biztosít bárkinek, aki olyan rendezvény megtartására igényli az épületet, amely nem ellenkezik a ház profiljával".

A volt Gyermek- és Ifjúsági Központot mostantól az egyetemi Kft. üzemelteti

NYME PRESS

KÖNYVTÁRBEMUTATÓ SZAKMAI NAP AZ APÁCZAI CSERE JÁNOS KARON

Az érdeklődő szakmai közönséget hívta szakmai napra és könyvtárbemutatóra szeptember 30-án az Apáczai-kar új könyvtára. Képviseltették magukat a régió könyvtárai, a helyi középiskolák, a győri felsőoktatási intézmények, az egyetem könyvtári hálózatának munkatársai.

A rendezvényt Dr. Cseh Sándor dékán nyitotta meg. Meleg szavakkal szólt a könyv szeretetéről, a felhalmozott tudás és értékek tárházáról, a könyvtárról. A vendéglátó kar nevében köszöntötte a meghívott vendégeket és az érdeklődő közönséget.

Prof. Dr. Neményi Miklós akadémikus, rektorhelyettes köszöntőjében hangsúlyozta a könyvtár egyetemen belüli fontosságát. Előadása nem hagyott kétséget az egyetemi könyvtári hálózat jövőjét illetően. Professzor úr – örömünkre – nem csak könyvtárszakmai jártasságát osztotta meg hallgatóságával, hanem kedves személyes élményeiből is idézett.

Prof. Dr. Náray-Szabó Gábor akadémikus, az MTA Könyvtára főigazgatója Tudomány és erkölcs címmel tartott nagy ívű előadást. A tudomány hatása az erkölcsre kérdéskörben szemléletes példákon keresztül értelmezte: az erkölcs alapjai állandóak, de a részletek folyamatosan változnak, a változást a tudomány és a technológia fejődése is kiváltja. A tudományos kutatás etikája az egész világra kiterjedő szabályrendszer, ami a tudományos közösség kívánatos működését irányítja. Legfontosabb elemei a szabadság, a tisztesség, a megbízhatóság, a plágium tilalma, a szakértői értékelés. Az elgondolkodtató előadás tágabb összefüggéseket villantott fel a felelősen gondolkodó és tudományt művelő ember szemszögéből.

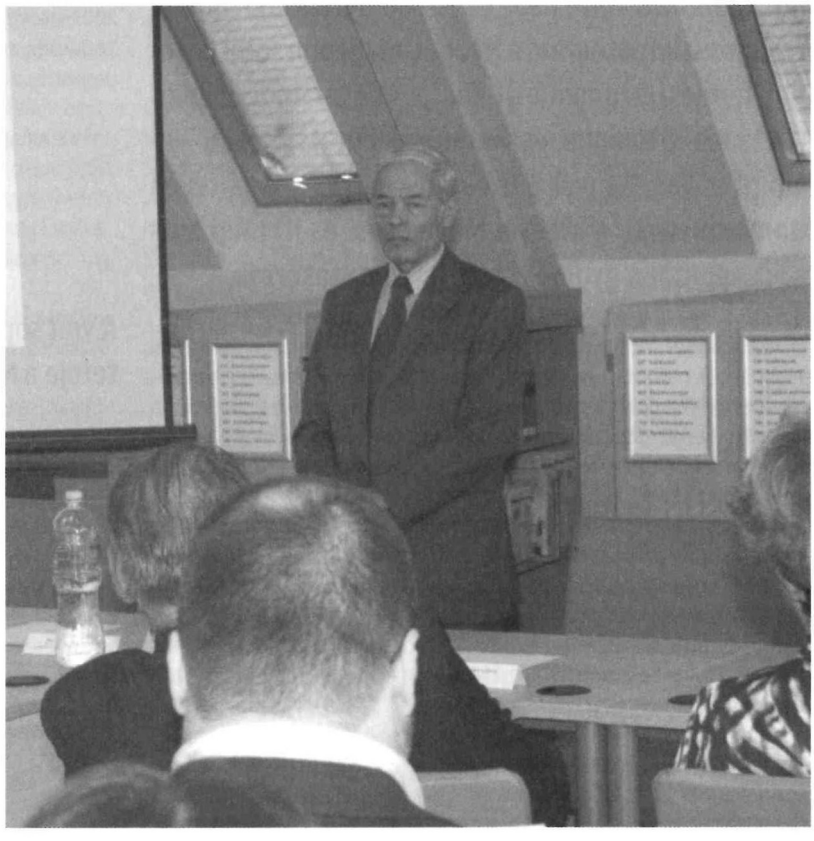

Prof. Dr. Náray-Szabó Gábor akadémikus előadása.

A tudományos információ gyűjtése és szolgáltatása a könyvtárak feladata. A tudományos könyvtárak reprezentánsa, az MTA Könyvtára közelmúltban megvalósított, más könyvtárak és az olvasók számára elérhető és hasznosítható fejlesztéseit, új szolgáltatásait mutatta be dr. Téglási Ágnes főigazgatóhelyettes asszony, akit a szakmai érdeklődés mellett baráti örömmel is üdvözöltük, hiszen kicsit haza is jött: pályakezdőként 10 évig könyvtárunk munkatársa volt. Értékes és a gyakorlatban kiválóan hasznosítható előadását követően ifj. Sarkady Sándor, az NYME Központi Könyvtár főigazgatója avatta be a selmeci-soproni hagyományokba az irodalomszerető közönséget. Színes tükröt tartott a regényalakok és az azokat ihlető valóságos személyek elé, megidézve a boldog békeidők és romantikus regények hangulatát.

Az előadások sorát a könyvtárbemutató zárta. Siposné Major Erika könyvtárvezető rövid áttekintést adott a könyvtár történetéről, az anyaintézmény történetével szoros aspektusból megközelítve. Bemutatta a jelen magas szintű szolgáltatásokkal rendelkező könyvtárát, a korszerű környezetet, az ideális könyvtári teret. A vendégek ezután megtekintették az új könyvtárat, a munkatársak kalauzolásával legapróbb kérdéseikre is választ kaptak.

A nagy szakmai érdeklődés kísérte rendezvény délutáni programjában a régió könyvtárainak vezetői, az egyesület képviselői kerekasztal-beszélgetésen a mindennapi gyakorlatban felmerülő együttműködési lehetőségekkel, közös szolgáltatásokkal, pályázatokkal kapcsolatos teendőket vitatták meg. Közös törekvésünk, hogy a szolgáltatásokban együttműködve a könyvtárhasználók számára a legjobb feltételeket teremtsük meg. Nagyon fontos, hogy ne az egyes könyvtárak rivalizáljanak az olvasókért a szolgáltatásokkal, hanem könyvtári rendszerben gondoljunk, s közösen teremtsük meg az optimális lehetőségeket. A megyei könyvtár igazgatója, dr. Horváth József által vezetett beszélgetés során a könyvtárvezetők elmondták, mit tudnak hozzátenni ehhez a közös rendszerhez. A beszélgetés ezen a délutánon célokat, terveket villantott fel, de ezzel nem ért véget, mert az együttműködés konkrét formákban is megvalósulni látszik, ilyen lehetőségek pl. az egyetemi tudástár, a jövő évi könyvtáros egyesületi vándorgyűlés szakmai helyszínei stb.

A könyvtárbemutató nap valódi értékek, hasznos információk és őszinte szakmai érdeklődés mellett zajlott, köszönet érte minden támogatónak, segítőnek. Meggyőződésem, hogy az Apáczai-kar könyvtára tett egy újabb fontos és hasznos lépést a nyilvánosság és a társadalmi kapcsolatok építése irányába.

Siposné Major Erika
könyvtárvezető

JAPÁN ÓVODÁSOK „MAGYARUL" MATEKOZNAK ZSÁMBOKI KÁROLYNÉ DR. KÖNYVÉBŐL

A japán óvodások már nem csak a zenét sajátíthatják el magyar módra, hanem a matematikai tapasztalatokat is. Köszönhető mindez Zsámboki Károlyné dr.-nak, a Benedek Elek Pedagógiai Kar nyugdíjas főiskolai docensének, akinek óvodapedagógusok számára írt Matematikai nevelés kézzel - fejjel - szívvel című könyve most jelent meg Japánban.

A Magyarországon már nagysikerű könyv, Hanik Yoko által Budapesten létrehozott Hani Alapítvány közreműködésével jutott el olyan szakemberek kezébe, akik önkritikát gyakorolva megállapították, hogy a japán óvodások matematikai nevelése nem a legjobb úton halad. Elolvasva úgy döntöttek, hogy a kötetet kiadatják a japán óvodapedagógusok számára is.

A könyv a tiszta ész logikáját, az óvoda melegszívű burkába csomagolja. Ugyanis befogadóként is szükség van a kéz, a fej és a szív harmonikus együttműködésére. Gyakran fontosabb a megérzés, a ráérzés, az intuíció, mint a lépésről-lépésre történő boncolgató elemzés - vallja a könyv szerzője, Zsámboki Károlyné dr.

Az óvodai matematikai nevelés szemléletmódjában alapvető, hogy nem az absztrakt tudományból, hanem a gyermekek valóságos élményeiből kell származtatni a matematikai fogalmakat. Úgy, ahogy átélik a mennyiségi és formai jellegzetességeket, összefüggéseket a mindennapi életükben: kézzel, fejjel, szívvel.

Az a jó, ha az óvodás korú gyermekek matematikai fogalmai nem a tudományból, hanem az őt körülvevő világból származnak. Nézzük meg egy egyszerű példán! - mondja a könyv szerzője. A kör a matematika tudománya szerint olyan síkbeli pontok összessége, amelyek egy adott ponttól, a kör középpontjától egyenlő távolságra vannak. Ez egy absztrakt fogalom, amely sokféle konkrét tárgy, jelenség közös lényegét elvonatkoztatva sűríti magába. Benne van a Nap korongja, a bicikli kereke, az autó kormánya, a gyerekek körben járása, a tányér karimája stb. Ezek a konkrétumok a gyermek környezetéből, átélt élményeiből, a való világból származnak, és sokkal többet mondanak a körről, mint egy körzővel demonstrációs célból megrajzolt körlap, amelyet megnézhetnek, megtapogathatnak a gyerekek. Hiába szabályosabb ez a megrajzolt kör még a tányér karimájánál is, mégis csak formális ismeretet nyújt a körről, ráadásul öncélúan, hiszen semmire sem jó. Ellentétben vele például a bicikli kereke jól mutatja a kör lényegét. A küllők, mint sugarak kiemelik a tengely körüli forgást. Ez a valóságból származó szemléletes gondolati tevékenység a fontos egy óvodás gyermek számára, nem pedig a kör matematikai fogalma.

A lényeg, hogy ne a tudományterületek tananyagai közül válogassuk az óvodásoknak méretezett szellemi táplálékot, mert az még a játékosság mázával leöntve sem lesz tökéletesen megemészthető. Ne a magasság, hosszúság, tömeg, űrtartalom, terület stb. mértéke, a síkmértani formák tulajdonságai, a térbeli viszonyok vagy a halmazok képzése, összehasonlítása, számossága legyen a matematikai nevelés „vezéreszméje". Ezek a matematikai témák szűk világot jelentenek, és mesterségesen kiagyalt játékokra, tevékenységekre ösztönzik az óvónőket.

A matematikai jellegű tudnivalókat nemcsak heti egy alkalommal megtartott matematikai foglalkozás formájában kínálhatjuk fel a gyerekeknek az óvodában, hanem olyan módon is, ahogy a gyermek találkozik vele a mindennapi életében, az őt körülvevő óvodai, otthoni, utcai, játszótéri stb. környezetben. Vagyis természetes, konkrét, cselekvésre épülő élethelyzetekben, az ő sajátos, egyéni világában, játékaiban, személyes élményeiben, kapcsolataiban, mindennapi tevékenységeiben is lehet keresni a matematikai nevelés lehetőségeit. Például a hosszúságról szerzett tapasztalatok nem egy vagy két ilyen céllal szervezett játékban, foglalkozásban érnek meg, hanem a zsiráf nyaka, a kígyóuborka, a csuklós autóbusz, a nadrág szára, a mese hossza mind-mind közvetíti ezt a fogalmat a gyerekek számára. Más forrásból lehetetlen ilyen sokoldalúan megközelíteni a hosszúság fogalmát. A gyermeket körülvevő világ „jellegzetes hosszúságai" ráadásul nem fáradtságos tanulnivalók, hanem emlékezetes élmények.

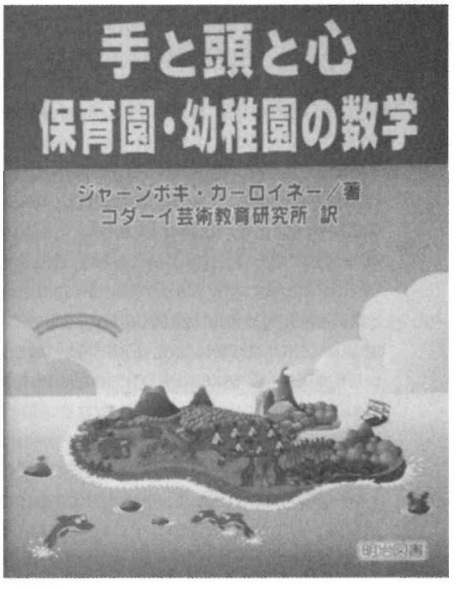

Zsámboki Károlyné dr. könyvében arra ösztönzi az óvodapedagógus hallgatókat és az óvónőket, hogy barátkozzanak meg az alábbi fogalmakkal: a levelek, a fák, a virágok, a termések matematikája; a zöldségek, a gyümölcsök, a kertek, a piac matematikája; az időjárás, az öltözködés, a séták, a kirándulások matematikája; a homok, a víz, a kavics, a papír, a fa, a textil, a fonal matematikája; a gombok, a ceruzák, a képeslapok, a játékeszközök matematikája; a testünk, a kezünk, a mozgásformáink, az éneklés, a körjátékok, a szerepjátékok, a szabályjátékok stb. matematikája.

Ilyen és ehhez hasonló témákból kiindulva könnyen átélhetővé válnak halmazok, relációk, függvények, sorozatok, számfogalmak, pontok, vonalak, felületek, sík– és térmértani formák a maguk természetes egységében és szépségében.

A japán óvodásoknál sem működik az a módszer, hogy a tudományos ismereteket - köztük a matematikai fogalmakat - kifundált didaktikai eljárásokkal gyömöszölik a gyerekek fejébe. Az élet sokszínű problémahelyzeteiben csődöt mondanak a szigorú engedelmességet követelő, begyakoroltatott sztereotip viselkedésformák, készen tálalt ismeretek. A valódi számfogalom, a saját bőrön tapasztalt mennyiségérzet, a formák használhatóságának szabad kipróbálása teszi lehetővé, hogy a konkrét élethelyzetekben eligazodjanak, és a felmerülő problémákat meg tudják oldani.

Ezért fogadták szívesen Japánban, Zsámboki Károlyné dr. több évtizedes óvodai gyakorlatra épülő útmutatását, mely szerint a természetes élethelyzetekből önállóan megszerzett egyéni tapasztalatok tudatosításával (kézzel, fejjel), az élmények maradandóságával (szívvel) jutnak el az óvodások mobil készségekhez, kompetens tudáshoz.

S. Takács Judit

DR. HÖRÖMPŐ JÁNOS, TÉRKÉPÉSZ, KARTOGRÁFUS, A GEO VOLT TANÁRA IDÉN LENNE 100 ÉVES

Egy nagyszerű volt kollégánkról, kivételesen színes egyéniségről kívánunk megemlékezni, aki ebben az évben lenne 100 éves. Élete során, sok kortársához hasonlóan, számtalan fordulatot élt meg. Családi tragédia árnyékolta életének második felét, mégis megmaradt vidám, lebilincselő társasági embernek. A humora, a találó poénjai, kedvessége szinte mindig a társaság középpontjába emelték. Ugyanakkor gazdag szakmai tapasztalatai, felkészültsége, egyedülálló manuális készsége mindnyájunkat, kollégáit, tanítványait egyaránt tiszteletre késztette.

Dr. Hörömpő János 1911. november 1-jén született Titelen, értelmiségi családban. Édesapja polgári iskolai tanár volt. Általános iskoláit még szülővárosában végezte. Az első világháború után számtalan délvidéki családot száműzött az új hatalom, így került a Hörömpő család Ceglédre. Egy ideig itt éltek, sokáig azokban a vasúti vagonokban, amelyekben elhagyták a szülőföldet. Cegléd, Szolnok, Kisújszállás voltak gimnáziumi tanulmányainak színhelyei. Érettségi után, egyéves katonai szolgálatát letöltve, a szegedi Ferenc József Tudományegyetem jogi karára iratkozott be, ahol 1937-ben jogi doktorátust szerzett. Állástalan évek következtek. Hegedűkészítő inas, városházi ínségmunkás, malomellenőr voltak következő éveinek „beosztásai". 1940-ben meghívták a katonasághoz, s a térkép iránti régi vonzalmának eredményeképpen 1941-től a Honvéd Térképészeti Intézet munkatársa lesz. 1941-től 1943-ig részt vesz az intézetben szervezett geodéziai, topográfiai, fotogrammetriai és kartográfiai térképésztiszti szaktanfolyamon. Annak eredményes elvégzése után Erdélyben dolgozik az új 1:50 000 mértetarányú térképek készítésén, majd erődítési munkálatokhoz vezénylik, innen kerül angol hadifogságba. Hazatérve tartalékállományba helyezik. Ekkor rövid ideig a szolnoki földhivatalban dolgozik. 1947-ben visszahívják az intézetbe. 1948-ban a szovjet-magyar határ redemarkációs munkáiban terepfelmérő, a kartografálási munkák vezetője és ellenőre Moszkvában. Hazajövet az intézetben rajzot, jelkulcsot, térképtervezést oktat. Topográfiai alosztályvezető, ellenőr a technikai ellenőrzési osztályon. Nyári terepfelmérési gyakorlatokat vezet. Itt sok későbbi szakmai kiválóság lett a tanítványa. 1957-ben 56-os magatartása miatt leszerelik. 1962-ig a Kartográfiai Vállalat, majd 1970-ig a Magyar Állami Földtani Intézet a munkahelye. 1970-ben megpályázza karunk jogelődjén a Rajz és sokszorosítás tárgyhoz meghirdetett felsőfokú technikumi adjunktusi állást. A sikeres pályázat után 1995-ig karunk legendás, mindenki által tisztelt és szeretett oktatója. Érdemes megidézni a mellékelt dokumentum segítségével döbbenetes rajzkészségét. Ez egy kivágat a pályázat „felvételi vizsgáján" (ma interjúnak neveznénk) az akkori igazgatónk előtt, szabadkézzel készített munkájából. Óriási gyakorlati tapasztalatai olyan kézügyességgel párosultak, ami keveseknek adatott meg. Egy nyomorult kis stencilgép volt a technikum teljes másolási „infrastruktúrája" ideérkezésekor. Keze munkája nyomán, Marton Tibor kedves kollégájával együtt egy fantasztikus nyomdát varázsoltak a tantárgyuk mellé. „Uraságtól levetett" (szakmai vállatoktól átvett) és leamortizált állapotú eszközöket, nyomdagépeket (drukma, Klims apparát voltak a bűvös szavak) tettek saját kezük munkájával működőképessé a hallgatók és az oktatás nagy hasznára. Csodálatos időszaka volt ekkor a tantárgynak. Többszínnyomású térképek készültek a gyakorlatokon, a kartográfia és sokszorosítás tárgyhoz kacsolódó szakdolgozatokban.

János bácsi 80 évesen

Másolat.

1181-1936/37 e.t.sz. Nos Rector et Universitas Litte
garica Francisco Josephina Lecturis Salutem. Do
mus Dominus Johannes Hörömpő annorum aet
confessionis, ex oppido Titel in comitatu Bács-B
tem assiduamque universae Jurisprudentiae Sci
per plures annos navavit operam atque in rigorosis
dentia benigne praescriptis examinibus, in Dissert
gurali elaboranda eruditum se et Juris abunde per
ter Eidem petenti honorem, qui virtuti et honestis
tulimus. Quapropter facultate Nobis virtute artic
MDCCCLXXII. concessa Eundem Ornatissimum
nem Hörömpő die, mense et anno infrascriptis

Az „állásinterjú"-hoz készített kézírás

Sokoldalú szakmai ismeretein túl jártas volt a zenében, az irodalomban, a történelemben. Hegedűt készített, fatárgyakat esztergált saját készítésű faesztergáján. Hatalmas tiszai csónakját áthozatta a Velencei-tóhoz, ahol évtizedeken át horgászott. Kis túlzással azt mondhatnánk, hogy az utolsó polihisztort ismertük meg személyében. Bár a selmeci hagyományokkal idős korában ismerkedett meg a karon, mégis aktív résztvevője volt a szakestélyeknek. A geós nótáskönyvek két nótáját is őrzik, amelyeket olyan hallgatók is vidáman dalolnak, akik nem ismerték már a tanár urat.

Tudtuk, hogy kórházban van, mégis, halála napján, budapesti utunkon délelőtt először a hivatalos programot teljesítettük. Délután érkeztünk vissza a kórházba, de az utolsó találkozásról lekéstünk.

Legendás alakját a dolgozatunk végén néhány személyes élmé-

A lovon Hörömpő János századparancsnokként 1941 szeptemberében

nyünkkel is szeretnénk megidézni.

Balázsik Valéria: Nem volt különösebben nehéz fejben tartani a közelgő kerek évfordulót, ugyanis nem egyszer hallottuk tőle az érdekes születési dátumot: 1911. 11. 01. Már több mint 10 éve nincs közöttünk, de talán nem túlzás azt mondani, hogy nem telik el hét az emlegetése nélkül. Ezer emlék, anekdota, „János bácsi mondása" teszi őt még ma is élővé. Naponta veszem kezembe a sótartót, amit saját kezűleg nekem esztergált tiszafából. Az általa készített, kissé kopott, morzsagyűjtő kenyérvágót sem volt szívem még kidobni, ott lapul a padláson a többi értékes emlék között.

Jól emlékszem első találkozásunkra. 1986 májusában kezdtem a fehérvári főiskolán, ő éppen szabadságon volt. Tanszékvezetőm abban az oktatói szobában jelölte ki helyemet, amelyen addig János bácsi egy másik kollégánkkal osztozott. Az akkor már 75-ön túli, de még mindig délceg, elegáns férfi amint belépett az ajtón, szemmel láthatóan elkomorult és udvarias, de meglehetősen kimért modorából kiérződött nem tetszése, hogy ezentúl velem is osztoznia kell a szűkös helyen. Nem volt túl vidám nap, keveset szóltunk egymáshoz. Csalódott voltam, hiszen távollétében csupa jót hallottam róla, vártam a találkozást, nem értettem, hogy a többiek részéről miért ez a nagy csodálat iránta. Mint később megtudtam, nem én voltam rossz kedvének okozója, akkoriban vesztette el a Hamburgi Filharmonikusoknál elsőhegedűs fiát, Buksit. A kezdeti komor hangulatot lassacskán vidámabb időszak követte, és olyan mély barátság alakult ki köztünk, amire mi sem jellemzőbb, hogy a nyári szabadság idején leveleztünk a hiány pótlására. Vártam a keddet és a csütörtököt, ezeken a napokon volt topográfia illetve térképtan, amelyek oktatásában részt vett. Áhítattal hallgattam elbeszéléseit fiatal koráról, a Katonai Térképészetnél eltöltött időkről, a háborús élményekről, az erdélyi bevonulásról. Vele életre kelt a történelem számomra. Rendkívül olvasott, tájékozott ember volt. Könyveket ajánlottunk és hoztunk egymásnak. Emlékszem, volt egy időszak, amikor abban versenyeztünk, hogy ki talál többféle magyarázatot a mayerlingi tragédiára irodalmi feldolgozások alapján. Már nem emlékszem, melyikünk nyert, de ketten együtt nyolc különböző verziót gyűjtöttünk be. Minden napra jutott bölcsesség és vidámság is. A kiürült orvosságos üvegecskékben kaptam a „palackpostát" frappáns üzenetekkel, de volt, hogy a csizmámba rejtett almával üzent, esetleg a sálamra kötött csomókkal. Olyan ember volt, akit mindenki tisztelt és szeretett. Ennek érzékeltetésére egy rövid történetet idéznénk saját elbeszéléseiből, mely a Magyar Katonai Térképészet Története II. című kötetben jelent meg.

„Az 50-es évek valamelyikén Zirc mellett dolgoztunk. Egy tanfolyamhallgató fiatalember, Dévényi Lóránt, nem kapott lakást. Reggel kimentem az udvarra, láttam, hogy a tanfolyamhallgató ott van. Kérdeztem tőle:

-Hol aludt az éjszaka?

-Az istállóban.

-Ne vicceljen! Tekintettel, hogy az én szobámban két ágy van, bent a szobában két bajtárs vagyunk, kint katonák. Jó lesz?

-Jó – válaszolta.

Jött Zavaczki alhadnagy, a politikai tiszt.

-Mit keres ez itt?

-Nincs lakása, befogadtam.

-Menjen ki – intézkedett, aztán hozzám fordult – ha még egyszer jövök és itt találom, önt kihallgatásra rendelem.

Nem szóltam semmit. Kiderült, hogy jött is. Először megnézte terepen a dolgokat. Az árok szélén álltam fel a műszerrel. Odalépett hozzám:

-Belenéztem a távcsőbe, fordítva volt minden!

Ránéztem..., ugratni akar? Kiderült, hogy komolyan beszélt, azt hitte rossz a készülék. Dévényit is meglátta. Azonnal beültette a kocsiba, elvitte Szabon századoshoz, az iskolaparancsnokhoz. Nekem még odaszólt:

-Eltekintek a kihallgatástól. „

Ágfalvi Mihály: Apámkorú kollégámmal, János bácsival már az első együttlétek alkalmával valami számomra megmagyarázhatatlan bensőséges kapcsolat alakult ki. Minden fenntartás nélkül azonnal barátságába fogadott. Két generáció kapcsolata gyakran nem zavartalan. Ő úgy tudott alkalmazkodni hozzánk, fiatalokhoz és a nálunk még fiatalabb tanítványaihoz, mintha azonos évjáratúak lettünk volna. Irigyelve figyeltük munkabírását, türelmét és kreativitását pl. annak a két hatalmas térképműnek a készítésekor, amelyek közül az egyik a Kárpát-Balkán régió jelenkori kéregmozgásának bemutatásra szolgál (1985), a másik nagy térkép pedig a jelenkori kéregmozgások sebességének horizontális gradiensét ábrázoló mű (1991). Az elmélyült munka mellett is tudott jó kedvet, humort árasztani. Bár a szakterületünk nagyon eltérő volt, és így nem lehettem közvetlen munkatársa, mégis, a térkép készítésekor néhány szép munkás órát töltöttünk együtt. Figyelemmel kísértük a keze alatt kialakuló formákat, az adatszolgáltatók sokszor hiányos teljesítéséhez fűzött magyarázatokat, amelyeket mélyről jövő, néha bizony vaskos humorral fűszerezett. Máig is féltve őrzöm egy pedagógusnapon megtanított dalának kis papírlapra leírt szövegét rajta az „aláírása" egy róka lábnyoma (alias nevére utalandó: vén kanróka, hosszú lompos farokkal).

Szintén a Magyar Katonai Térképészet története II. kötetből idézve zárjuk megemlékező sorainkat:

„Az idő múlásával némelyik kép elhomályosul, elszíntelenedik, vannak viszont olyan képek, amelyek évtizedeken keresztül is megőrzik élénk, tiszta, világos színeiket." Hörömpő János bácsi emléke is így él bennünk.

Balázsik Valéria – Dr. Ágfalvi Mihály

MEGJELENT IFJ. KRUG LAJOS VÉRSZERZŐDÉS CÍMŰ VERSESKÖTETE

„Közel 80 éve annak, hogy 1930-ban Sopronban kiadták Missuray-Krúg Lajos első verseskötetét, a Vérszerződést.

A Pro Szilva Baráti Társaság többek között e verseskötet újra kiadásával hajt fejet múltunk hősei előtt, és hogy ne vesszen el, továbbadja azt a szellemiséget, amiben e kiváló emberek éltek.

Missuray-Krúg Lajos, volt erdőmérnök hallgató tollából most megismerhetjük a XX. század első felének magyar gondolatvilágát." – részlet a könyv előszavából.

1921. emlékezetes év mind Sopronnak, a Selmecről elmenekült alma mater diákjainak, mind a magyarságnak. Ebben az esztendőben a hallgatóság hihetetlen összetartásról és hazaszeretetről tett tanúbizonyságot. 1921. szeptember 8-án lezajlott II. ágfalvi ütközetben közel 150 hallgató kiűzte a háromszoros túlerőben lévő osztrák megszálló alakulatot. Részben ennek hatására Sopronban és még 8 faluban népszavazást hirdettek, hogy a lakosság dönthesse el, mely országhoz szeretne tartozni. Bár a főiskolásoktól elvették a népszavazási jogosultságukat, mégis lázasan, szervezetten akadályozták az osztrák propagandát és hirdették az ezer éves határ sértetlenségét.

Az ő összefogásuk, bátorságuk előtt is szeretnék tiszteletünket kifejezni eme jeles események 90. évfordulóján.

A Pro Szilva Baráti Társaság gondozásában 2011 szeptemberében végre ismét megjelent Ifj. Krug Lajos Vérszerződés című verseskötete. A könyvbemutatót Sáros Viktor a. Merevlemez, a könyv szerkesztője nyitotta meg. Köszönetet mondott az illusztrációk készítőinek (Borbély András a. Harcos, Horvát Eszter a. KUDU, Oláh Péter a. Álmatlan filozófus, Válint Zsuzsanna a. Szerafin) ügyességüknek köszönhetően az első kiadáshoz képest néhány saját rajzzal tovább bővülhetett a könyv. A legnagyobb elismerés Osgyáni Anett a. Botanászt illeti az új borító megrajzolásáért. László Gyula régész-történész-képzőművész Vérszerződés című rézkarcának felhasználása, a halványsárga lapok szép és kellemes alapot adnak a több mint 40 versnek, valamint Ifj. Sarkady Sándor a. Narrátor - NYME Központi Könyvtár és Levéltár igazgató – által írt szerzői önéletrajznak. A kiadás „életre hívásában" Oláh Gergely a. Csali segédkezése is mérvadó.

A könyv A/5-ös méretben és 70 oldal terjedelemben készült el puha borítóval kötve.

Sáros Viktor,
Toronyay Péter,
Válint Zsuzsanna

DR. MAGYAR JÁNOS-EMLÉKTÁBLA AZ ERDŐMÉRNÖKI KARON

A Nyugat-magyarországi Egyetem és az Erdőmérnöki Kar Prof. Dr. Magyar János akadémikus (1911-2006) születésének 100. évfordulója alkalmából, emléktáblát avatott az Erdővagyon-gazdálkodási és Vidékfejlesztési Intézet épületében.

Az egybegyűlteket Prof. Dr. Albert Levente rektorhelyettes úr köszöntötte, és mondta el ünnepi beszédét, valamint ismertette Prof. Dr. Magyar János akadémikus úr életrajzát, aki az Erdőrendezéstan terén ért el kiváló eredményeket.

Prof. Dr. Magyar János akadémikus az erdőrendezéstan tudós művelője, az Erdőmérnöki Főiskola igazgatója, az Erdőrendezéstanszék vezetője, a Faipari Mérnöki Kar alapításának kezdeményezője volt.

NYME PRESS

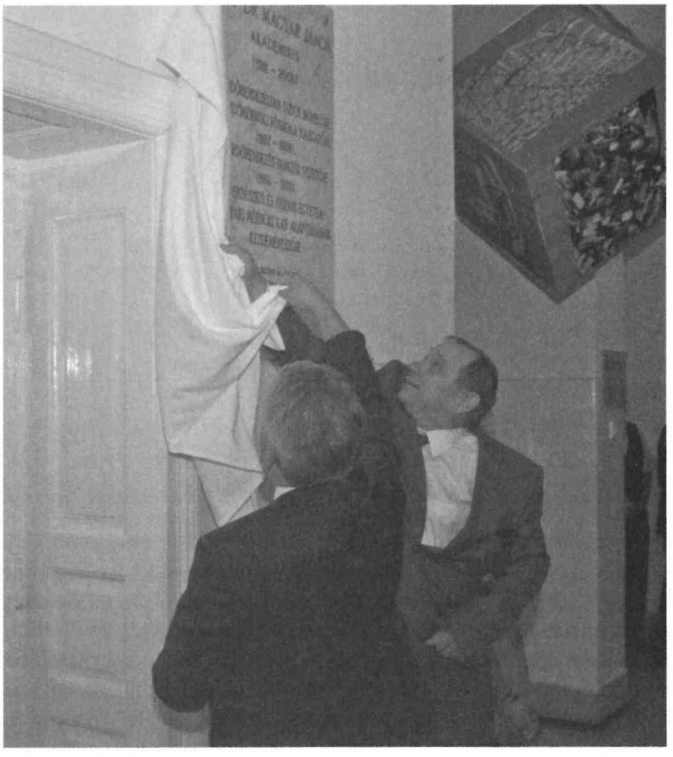

Az emléktáblát Prof. Dr. Albert Levente általános rektorhelyettes és Prof. Dr. Náhlik András dékán leplezte le

MOLDVAI TÁNCHÁZ IDÉN IS

Az Ürmös Tánckör az idei esztendőben is szeretettel várja a néptánc iránt érdeklődő egyetemi oktatókat, dolgozókat és hallgatókat hétfőnként és csütörtökönként 19.30-tól tartandó próbáikra az Egyetemi Ifjúsági Házba.

A rendszeres foglalkozásokon túl havonta (minden hó második csütörtökén 20.00 órától) tánctanítással egybekötött moldvai táncházi esteket tartanak, melyekre szintén szeretettel várják a kulturált kikapcsolódási lehetőség iránt fogékony érdeklődőket.

Tóth András

KÖZTÁRSASÁGI ÖSZTÖNDÍJAK A SEK-EN

13 hallgató vett át köztársasági ösztöndíjat a Savaria Egyetemi Központban szerda délután. A Tanácsteremben megtartott ünnepség ezúttal is koccintással és kötetlen beszélgetéssel zárult.

Az intézményvezető akkor örül, ha a hallgatók országos megmérettetéseken is megállják a helyüket, a köztársasági ösztöndíj pályázaton történő sikeres szereplés pedig ilyen – mondta rövid beszédében prof. dr. Gadányi Károly, a SEK elnöke. Majd hozzátette: a tudományos tevékenység és a közért végzett munka meghozta legfrissebb eredményét, most újra kiváló hallgatókkal gazdagodott az egyetemi központ köztársasági ösztöndíjasainak névsora. „Önök az évek során már bizonyítottak. További sikeres életutat kívánunk mindannyiuknak. Büszkék vagyunk Önökre" – tolmácsolta az egyetemi központ vezetésének gratulációját prof. dr. Gadányi Károly.

A köztársasági ösztöndíjat a nemzeti erőforrás miniszter adományozza, tanévenként tíz hónapra. Összege december 31-ig havi 34 ezer forint, a további hónapokban az adott évre szóló költségvetési törvényben meghatározott összeg egy tizede. Az ösztöndíjat a kiemelkedő tanulmányi eredményű és a közösségi munkában is élen járó hallgatók kaphatják meg.

Kleinhappel Miklós

HALLGATÓI FÓRUMOT ÉS NÉMA DEMONSTRÁCIÓT TARTOTT A HÖK

A felsőoktatási törvény koncepciója volt fókuszban azon a hallgatói fórumon, melyet október 5-én, szerdán tartott a Nyugat-magyarországi Egyetem Hallgatói Önkormányzata Sopronban.

Az első részben Gáspár Gergely, az Egyetemi Hallgatói Önkormányzat (EHÖK) elnöke tartott tájékoztató előadást. A prezentáció kitért a koncepció megszületésének körülményeire, az intézményeket és hallgatókat hátrányosan érintő pontokra, valamint arra, milyen lehetősége van a hallgatóságnak, hogy kiálljon saját érdekeiért.

Az előadás után a fórum résztvevői tehették fel kérdéseiket a HÖK vezetőihez. A várakozásoknak megfelelően a hallgatók rengeteg problémát vetettek fel, melyre egyenként részletes választ kaptak. Látható volt, hogy nagy részük kifejezetten tájékozott volt a törvénytervezetet illetően, és felismerte azokat a veszélyeket, melyek a koncepció elfogadása esetén a hallgatókat, és az egész felsőoktatást fenyegetik.

A kérdések és az arra adott hallgatói önkormányzati válaszok elhangzása után a fórum résztvevői csendes demonstrációra vonultak át az egyetemi botanikus kertbe. A miskolci hagyományőrzők által Sopronba tolt csille előtt mindenki meggyújtott egy gyertyát, majd a hallgatóság sorfalat állva fejezte ki tiltakozását a hallgatók ellehetetlenítése ellen, szolidaritást vállalva az egyetem selmeci hagyományok szerinti testvérintézményeivel, valamint az egész magyar felsőoktatás hallgatóival.

„Hallgatói önkormányzati elnökként kollégáimmal együtt kifejezetten fontosnak tartom, hogy a hallgatóság teljes körű tájékoztatást kapjon arról, mekkora veszélyt jelent számára a jelenlegi törvénykoncepció. A közeljövőben további tájékoztatókat és megmozdulásokat tervezünk." – nyilatkozta Gáspár Gergely, az EHÖK elnöke.

SOPRONI NYUGDÍJASEGYETEM

Az október 11-én az egykori GYIK-ban megtartott első előadáson a szépkorú hallgatókat Prof. Dr. Faragó Sándor, az NYME rektora és Bódvai Ildikó, a Kisalföld megyei napilap helyi szerkesztőségvezetője köszöntötte

Szemeszternyitó előadásában a Nyugat-magyarországi Egyetem rektora ezután az intézmény többszázéves történetébe nyújtott betekintést. A hallgatók megismerhették az egyetem, a professzorok és hallgatók történelmi szerepvállalását az évszázadok során. A történelmi visszapillantást virtuális séta követte a Dunántúl 6 városában működő felsőoktatási intézmény 10 karán, ahol a jelenlévők az infrastrukturális fejlesztésekről és a képzésekről kaptak átfogó tájékoztatást.

A 440 regisztrált hallgatót a Nyugdíjasegyetem az öt előadás mellett egy nyílt nappal is megajándékozza. Október 19-én 10.00 órától az Erdőmérnöki Kar nyílt napot szervez, ahol a hallgatók a kar történetével, a Magyarországot is érintő ökológiai problémákkal ismerkedhetnek, bepillanthatnak a tanulmányi vadászatok kulisszatitkaiba, a selmeci-soproni diákéletbe, és annak gazdag nótavilágába. A nyílt nap helyszíne az Erdőmérnöki Kar „F" épülete (14-es terem).

Csiha Tünde Noémi

SZOMBATHELYEN IS DEMONSTRÁLTAK A HALLGATÓK

Az országos tiltakozássorozathoz csatlakozva demonstrációt hirdetett a készülő felsőoktatási törvény ellen a Savaria Egyetemi Központ Hallgatói Önkormányzata (HÖK) kedd estére. A helyszín a Fő tér volt, a résztvevők a Városházával szemben tüntettek. Dr. Puskás Tivadar polgármester nem jelent meg a rendezvényen, ezért a szervezők nem tudták átadni a neki szánt petíciójukat.

A napokban létrehozott Vagy Megyei Érdekvédők Szövetsége nevet viselő akciószövetség első demonstrációja volt a tiltakozás: a HÖK, a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége (MSZOSZ), a LIGA Szakszervezetek és a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZEF), valamint civil szervezetek alkotta egyesülés az állampolgárok szociális biztonságát, az emberi és munkavállalói jogok megőrzését tartja legfontosabb céljának, s nemtetszését fejezi ki a demokrácia, a demokratikus és jogállami intézményrendszerek, valamint a szociális párbeszéd arrogáns, indokolatlan leépítése miatt oly módon, hogy csatlakozik az országos tiltakozó akciósorozathoz.

Elsőként Kéri Péter, a SEK-HÖK elnöke lépett a színpadra, aki felolvasta a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája (HÖOK) október 1-jén elfogadott, az új felsőoktatási koncepciót bíráló határozatát, valamint az egyetemi központ hallgatói testületének kiegészítését.

Nagy Antal, a HÖK gazdasági alelnöke azt mondta, elkerülhetetlen a felsőoktatás átalakítása, ám az érintettek bevonása nélkülözhetetlen. „Magyarország felemelkedéséhez jól képzett értelmiségre van szükség. Szombathely a Savaria Egyetemi Központ nélkül kulturális és gazdasági szempontból is megsebzett megyeszékhely lenne" – hangoztatta az alelnök.

A körülbelül egy órás demonstráció gyertyagyújtással, a szervezők elképzelésének megfelelően békésen ért véget.

A MŰEGYETEM SOPRONI DIÁKJA A HÁBORÚ ÉVEIBEN

5. rész

A mai egyetemisták és általában mindegyikünk számára megszokott és magától értetődő a gyors kommunikációt lehetővé tevő technológia és a komfort. Ebből a kényelemből rátekintve különösen izgalmassá válik Hábel György vasdiplomás erdőmérnök írása, amelyben saját diákéveit idézi fel. Hűvösen tárgyilagos történetírás helyett emberi sorsok szövetéből vet fel, tesz láthatóvá szálakat. (A szerk.)

Első tanévünk után, 1941 nyarán, évfolyamunk diákjai közül még kevesen vállalkoztunk nyári üzemi gyakorlatra. Édesapám segítségével vállaltam munkát uradalmunk erdejében, Léva környékén. Schmidt Ernő ultra-szupra-veteranissimus ny. főerdőmérnöknek köszönhetően az erdőrendezési munkáiba segítettem be. Már elsőéves korom utáni nyáron megismerkedtem a geodéziával és az erdőbecsléssel. A nyári gyakorlatom szakmailag is jól sikerült.

Tanultunk az I. világháború borzalmainak történetéből, hogy a négy éves öldöklésben a selmeci főiskola diákjainak 20%-a hősi halált halt. Úgy éreztük, hogy ránk is hasonló sors vár.

1941. június 26-án, a német-szovjet háború megindulása után négy nappal bombázták Kassát. Az egész egyetemi ifjúság a háború miatti félelmében aggódva gondolt a jövőre. 1944 őszéig a frontszolgálatot nagyobb részt megúsztuk. Csak néhány idősebb korú diáktársunk vett részt a hadjáratokban, mert már az egyetemi beiratkozás előtt katonák voltak, tehát tartalékos tisztekként nyilván voltak tartva. A fronton elesett diákok létszáma minimális, de mégiscsak voltak hősi halottaink. Összességében azonban az egyetemi ifjúság a magyar kormányoknak köszönhetően mentesítésben részesült, tanult, s nem vált hősi halottá. Ezért tanultunk olyan szorgalmasan.

A második évünkben már szakmailag hasznosítható, fontos tantárgyakat is tanultunk. Másodévünkben fontos főtantárgyak (szigorlati tantárgyak) voltak: a növénytan, a talajtan és a geodézia.

A Földméréstant (a geodéziát) tanultuk a legszorgalmasabban, mert aki a IV. félév után sikeres szigorlat hiányában nem iratkozhatott be az V. félévre, az „listára" került. Aki ezek után végleg felhagyott a továbbtanulással, az földmérési technikusként jó álláshoz jutott, amíg kora miatt nem került katonai kiképzésére sor. Aki a kollokviumokat és a szigorlatot a következő hónapokban és években letette, az az egyetemi előadásokat folytathatta.

Sébor János professzor

Sébor János (1890-1966) erdőmérnök, tanszékvezető professzor jó szakember és jó tanár is volt, mert pedagógia érzékkel is rendelkezett, ezért sikeresen tanultuk meg a geodéziát. Jelentős tényező volt, hogy professzor úr az évek során sok földmérő műszert tudott beszerezni, ezért szinte minden kiscsoportnak jutott műszer, szemben a budapesti kollégákkal, akik ritkán fértek hozzá a műszerekhez. Fontos előny volt, hogy Sébor professzor elsőként ismerkedett meg az akkor újdonságnak tekinthető légi térképezéssel a „fotogrammetriával" és erre minket is megtanított, hiszen a katonai szempontokon kívül a légi térképezésnek éppen az erdészet (főleg a hegyvidék) területén volt kiemelkedő jelentősége (a térképezés, a faállomány vizsgálata az erdőművelésről és az erdővédelemről). Földmérési gyakorlatunk először a Károly-magaslati kilátó koordinátáinak megállapítása volt. A bázisvonalat a pontosság érdekében többszöri méréssel a déli vasúti pálya melletti Tisza István utcában (ma Béke utca) végeztük. A bázisvonal két végéről teodolittal előremetszést végeztünk, megcélozva a kilátót. Ez volt az első mérési sikerünk a terepen, majd ezt követte a Lővér körúton a sokszögellés és ennek a szintezése. Az első nyári gyakorlatomon szerzett geodéziai ismereteim miatt csoportvezető lettem. Sébor professzor atyai szeretettel viseltetett az ifjúság iránt, s a vizsgák se voltak nála félelmetesek. Mindenki igyekezett a geodéziát megtanulni, hiszen ennek diploma nélkül is gyakorlati haszna volt. A 60-as években, amikor Sopronban jártam, felkerestem Sébor professzort, és a legnagyobb atyai szeretettel fogadott.

A másik főtárgyunk a növénytan volt. Ezt Dr. Fehér Dániel (1890-1955) erdőmérnök, tanszékvezető professzor tanította. Energikus egyéniség volt. Nagy érdeme, hogy 1922 után, amikor a főiskola megkapta a mai épületeket, a katonai főreáliskola csupasz gyakorló terét Fehér professzor úr fák és cserjék ültetésével népesítette be és 80 év alatt nőtt belőle a mai nagyon szép botanikus kert. A katonai középiskola udvarán csak a lovaglópálya mellett volt vadgesztenye fasor és ezek a fák még ma, 110 év elteltével is élnek. A botanikus kertben nemcsak kellemes környezetben érezhettük magunkat, hanem a fákat és a cserjéket a tövükhöz írt feliratok alapján közvetlenül ismerhettük meg. Fehér professzor úr kitűnő előadó, de a vizsgákon rabiátus volt. Jól emlékszem egy jelenetre, amikor felsorakoztunk hatan a tanszéken, és a prof. kezdte feltenni a kérdéseket. Ha az első diák nem tudott válaszolni, akkor jött sorban a többi, és ha a nekünk szegezett gyors kérdéseire nem tudtunk kapásból válaszolni, akkor: „Ez se tudja, maga se tudja, mars ki az egész!" Viszont volt egy nagy segítségünk, professzor úr adjunktusa, Kiss Lajos bácsi kertészmérnök, aki mindig megnyugtató és lecsendesítő hatással volt ránk. Megírta a fás növények egyetemi jegyzetét, stenciles sokszorosítással. Ebből tanultuk meg jól a fák leíró ismertetését. Máig sem felejtettem el őket, pedig 62 éve nem vagyok gyakorló erdőmérnök. Ennyit jelent egy tömör, de jól megszerkesztett jegyzet. A növénytannak volt azonban még egy fontos hatása, a hetenkénti szombati külső gyakorlatok, az úgy nevezett kirándulások a Sopron körüli erdőkben, amelyeket ugyan Kiss Lajos bácsi tervezett, de Fehér professzor úr vezetett. Professzor úr kint a terepen minden fontosra erélyesen rámutatva, jól belénk véste a tudnivalókat. Többszáz oldalas könyvéből kellett volna tanulnunk, de erre egy diáknak se ideje, se pénze nincs. Kiss Lajos bácsi (adjunktus úr) jegyzete volt az első olyan füzetünk, amely a diákokat a legkönnyebben segítheti a tanulásban. Fehér professzor úr („Dani") arról is nevezetes volt, hogy a 30-as években francia együttműködéssel kutatóexpedíción vett részt a Szaharában. Láttam ezt a régebbi diákfolyóiratban, amelyen ez az esemény karikatúraként volt megrajzolva: Fehér professzor úr trópusi sisakban, szájában szivarral és burnuszban ült a teve hátán. Nagyot kacagtunk ezen a karikatúrán.

A növénytan tantárgyunknak nagy hiányossága volt, hogy növényi szöveteket mikroszkóppal sose tudtuk tanulmányozni. Mindenesetre a mai egyetemi oktatásnak nagyon javasolom, hogy a diákok minél több alkalommal a gombáknak, a lágyszárú- és a fás növényeknek minden részét alaposan, mikroszkóppal vizsgálhassák.

Vági István (1888-1960) erdőmérnök, tanszékvezető professzor az első évünkben már a kémiát, másodéven a termőhelyismerettan (talajtan) szigorlati főtárgyunkat tanította. Talajtanból sem volt jegyzetünk, hanem professzor úr többszáz oldalas tudományos könyvéből tanulhattunk, ezért az előadásain jobban kellett figyelnünk és gyorsírással jegyzetelnünk. Előadásai színvonalasak voltak és bemutatta Oroszország talajtani keresztmetszetét az Északi-sarkkörtől, vagyis a tundráktól a Kaukázusig és a sivatagokig. A világon egyedül itt tanulmányozható az összes talajféleség egymás rétegeit követően együtt. Annak ellenére, hogy háborúban álltunk Oroszországgal, professzorunk mindig rámutatott az orosz talajtan-tudósok jelentős eredményeire. Mindig hangsúlyozta, hogy a tudományban nem szabad a nacionalizmust és a sovinizmust érvényre juttatni. Kiemelte az ukrajnai csernozjom (feketeföld) jelentőségét. Megkérdezte tőlünk, hogy mit gondolunk, hol van a legjobb termés a világon. Ukrajnát említettük. Mosolyogva mondta: „Dehogy, uraim! Németországban a 20-30 cm vastag humuszú savanyú erdőtalajon, mert a németek erősen istállótrágyáznak, és a műtrágyát csak módjával alkalmazzák, ezért van náluk nagy termés. És mi van Ukrajnában? A nomádok többévezredes állattartásától több méter vastag a humusz, a termőföld, de a rossz kolhozgazdálkodás miatt nincs jó terméseredményük!" Professzor úr hangsúlyozta, hogy: „A túlzott műtrágyázás milyen nagy gondokat okoz. A talajnak elsősorban istállótrágya kell és műtrágya csak annyi, mint vajas kenyéren a só, különben a talajromlás bekövetkezik!" Ezt egész életemre megjegyeztem magamnak. Laboratóriumi vizsgálatokra ezen a tanszéken se került sor, nyilván kapacitáshiány, de a nagy létszámú évfolyam miatt is. A talajtannal könnyen megbirkóztam, mert édesapám agrármérnöki munkája során szinte minden hazai talajféleséget megismertem, de egy városi diák honnan szerezhetett talajtani ismereteket az egyetemen kívül.

Vági professzor úr is nagyon szeszélyesen vizsgáztatott. A vizsgakérdések listája nem volt összeállítva. Minden vizsgázó lottózás szerű érzelmekkel ment a vizsgára. 1941 karácsonyán az történt velem, hogy Vági professzor biztatására itt maradtam Sopronban és másodnapjára jelölt ki számomra vizsgalehetőséget. Nagyon borús hangulatban érkezett be a tanszékre és megkérdezte tőlem: „Mágá mit keres itt?" Mire én: „Professzor úr jelölte ki ezt a napot!" Mire ő: „Nem vizsgáztatok, menjen haza!..." Búsan elmentem a kifőzdébe ebédelni, ahol megkérdezte az a néhány itt maradt firmám, hogy mi bajom van, hogy annyira bánatos vagyok. Amikor megtudták esetemet Vági proffal, a fejemhez vágták: „Te balek! Inkább a rádiót hallgattad volna, akkor nem mernél vizsgára eljönni, mert Rommelt most verik Afrikában az angolok! Hát nem tudod, hogy Váginak Rommel a kedvence?..." Így rontottam el a karácsonyi ünnepeket, nem mentem haza Lévára, se vizsga, se Jézuska... Nem felejtem el még ma, 90 évesen sem!

Vági profról még azt is megtudtuk, hogy Fehér proffal a 30-as években közösen írtak egy jelentős tudományos könyvet. A szerzői jogon vagy a szerzői díjon veszhettek össze, s ebből ered az a híres diáknóta, amit oly sokat énekeltünk nagy nevetés közben: „Megállj Dani, Te tulok, majd jól a s...-be rúgok!"...

Boleman Géza (1876-1961) gépészmérnök, tanszékvezető professzor úr másodéven elektrotechnikát tanított, ami tulajdonképpen az első évi fizika folytatása volt. Lévárol származott, a szomszéd utcánkban volt a Boleman patika. Innen ismertem a családját, de azzal, hogy földim, sose éltem vissza, de ő se tett volna ezért engedményt.

Modrovich Ferenc („Modró") (1887-1947) erdőmérnök, tanszékvezető professzor, tartalékos mérnök-százados az I. világháború veteránja. Másodéven nekünk az alkalmazott szilárdságtant tanította, a további évek során az út-vasút szigorlati főtantárgyat. Házassága gyermektelen volt, ezért minket, diákjait, atyai gondoskodó szeretettel kezelt és bár szigorú tanár volt, de nagyon szerettük. Az Ifjúsági Körnek tanár-elnöke volt.

Modrovich Ferenc

Dr. Vitéz Bokor Rezső („Rudi") (1898-1959) erdőmérnök, tanszékvezető professzorunk volt, aki a göttingeni egyetemen a Bölcsészkaron szerezte doktorátusát. Az I. világháborúban kapott kitüntetéseiért lett vitéz és a Vitézi Rend soproni kapitánya. Barátságos egyéniség volt, nagyon megszerettük. Nem is kollégaként, inkább gyermekeiként kezelt minket. Másodéven talajbiológiát tanított nekünk, de a további évek során azt, amit a mai Faipari Mérnöki Karon oktatnak, csak ugyanezt sűrítve, enciklopédikusan tanultuk, vagyis a fűrészüzemet és a fatechnológiát.

Dr. Kövesi Antal („Smólen") (1876-1961) gépészmérnök, tanszékvezető professzor a másodéveseknek a hidraulikát tanította. Jó előadó volt, elegánsan jelent meg és szépen írta fel a táblára a képleteket és az ábrákat. Zsidó vallású volt, de az egyetem kiállt mellette, és ezért tanszékvezető lehetett. Ez a „priusza" a diákok felé nagyon zárkózottá és szerénynyé tette, de nem volt vele különösebb konfliktusunk, nagyra becsültük a tudásáért. Egyetemi jegyzet a tantárgyából se volt, ezért az előadásain szorgalmasan kellett jegyzetelnünk.

Dr. Kövesi Antal

Dr. Magyar Pál (1895-1969) erdőmérnök és bölcsészdoktor. A Szikes növényszövetkezetek tantárgyat tanította, meghívott tanár volt. Sopronban a Szikfásítási Kutatóintézet igazgatója volt a Deák tér és az Erzsébet utca kereszteződésének közelében. Szinte naponta jártunk el az intézete mellett. Számomra azért volt könnyű ez a tantárgy, mert Nádudvaron a hortobágyi sziken négy éven át éltem, tehát jól megismertem ezt a talajt.

Dr. Tertsák Jenő (1878-?) jogász, nyugdíjas főispán Sopronban, meghívott előadóként a Közigazgatási jogot tanította.

Év végén, ha minden kollokviumunk megvolt, akkor lehetett az első szigorlatra jelentkeznünk. 1942. július 20-án szigorlatoztam. Sikerült! Nagy megkönnyebbülés volt. Aki se a kollokviumokon, se a szigorlaton nem járt sikerrel, az a harmadik évre nem iratkozhatott be, tehát ún. „listára" került, vagyis listás lett mindaddig, amíg a szigorlata nem sikerült. Az első szigorlat tantárgyai: a Matematika, a Növénytan és a Termőhelyismerettan voltak.

A szigorlat után nyári gyakorlatra Kárpátaljára, a Tisza, illetve a Tarac-völgyébe küldtek az Állami Bustyaházai Erdőigazgatósághoz.. Erről majd a következő fejezetben számolok be.

SOKAN TÖLTÖTTÉK OKTATÓINK TÁRSASÁGÁBAN A KUTATÓK ÉJSZAKÁJÁT

Ismét élettel teltek meg a Benedek-kar előadótermei a Kutatók Éjszakáján. Kisgyermekes családok, gimnazisták, egyetemisták és érdeklődő soproniak látogatták a Benedek-kar oktatói által kínált, kreatív ötletekkel, érdekességekkel teli programokat.

A Kreativitásfejlesztő játszóház ajtajánál már a nyitás előtt egy órával várakozókra lehetett bukkanni szeptember 23-án este. Az egyik legkedveltebb családi program helyszínén, a 34-es teremben, hat óra után már egy gombostűt sem lehetett leejteni, az asztalok mindegyikénél szorgos kezek alkottak és készítettek szebbnél szebb faliképeket, nyakláncokat és karkötőket.

Évről évre valami ritkasággal, kevésbé ismert kreativ technikával örvendezteti meg a játszóház résztvevőit a Benedek-kar két oktatója, Dr. Hart Éva egyetemi docens és Dr. Molnár Katalin egyetemi docens. Idén domborított dekupázzsal, élethű pillangókat lehetett készíteni, melyek képkeretbe foglalva, a lakás szép és érdekes díszítőeleméül szolgálnak. A gyöngyszövésre vállalkozók pedig gondos és aprólékos munkával, nagy odafigyeléssel, rendkívül mutatós nyakékeket és karkötőket készíthettek.

Tömeg tolongott a „Lásd a láthatatlant" című programon is. Tengerdi Antal címzetes egyetemi docens, Ligner Beátával (közismertebb nevén, Bejcsivel) karunk tavaly végzett szociálpedagógus hallgatójával együtt, izgalmas és elgondolkodtató utazásra invitálta a vendégeket. A program részese volt Denis, Bejcsi kétéves vakvezető kutyája is, aki egy csendes sarokban megbújva szemlélte, ahogy a résztvevők azzal az érzéssel ismerkednek, hogy milyen is lehet nem látni. Kiderült, hogy a világtalan emberek remekül elboldogulnak a mindennapi tevékenységek között. Hogyan? Erről szóltak Bejcsi hol humoros, hol megható történetei, miközben az egyre sötétedő fényviszonyok mellett, minden résztvevő érzékelhette, hogy számunkra, látók számára, bizony nem is olyan egyszerű teljes sötétségben kenyeret vajazni, vizet önteni vagy éppen a pénztárcából előkeresni a kívánt összeget.

A tetőtéri előadóteremben dr. Varga László egyetemi docens, európai szigeteken tett utazásainak fényképes élménybeszámolójára gyűltek össze az érdeklődők. Izland, Madeira és Ciprus tengerrel körülzárt, színes és élménygazdag világa, a szigetlakók hétköznapi élete, valamint a természet megannyi csodája tárult fel a hallgatóság előtt az érdekes, mosolyt csalogató előadás során.

Szintén kellemes esti kikapcsolódásnak ígérkezett a Scarbantia by night – várostörténeti séta. Hat órakor a Benedek-kar épülete előtt gyülekeztek a Sopron szépségeit megismerni vágyók. A „helyi turistákat" Alpárné Dr. Szála Erzsébet főiskolai tanár kalauzolta el az ódon hangulatú belvárosba, ahol idegenvezetése által megelevenedett „a leghűségesebb város" történelme, régészeti és kulturális emlékeinek sokasága.

Eközben a Benedek-karon, a „Kerülj be a Fókuszba!" elnevezésű programon, két turnusban is kipróbálhatták a jelentkezők a fókuszolást, a módosult tudatállapotban történő önmegfigyelési módszert.

S. Takács Judit

IDÉN IS SOKAN VÁLASZTOTTAK SPORTÁGAT A SEK-EN

A tavalyi sikeres rendezvény után idén is várta az érdeklődőket a Nagy sportágválasztó a Savaria Egyetemi Központban. Újra több tucat sportágat próbálhattak ki az érdeklődők; az óvodásoktól a felnőttekig mindenki találhatott kedvére valót.

Egy évvel ezelőtt közel háromezer gyerek és felnőtt vett részt a szombathelyi Nagy sportágválasztón, amelynek keretében ingyenesen lehetett megismerkedni több tucat sportággal.

A szervezők – a SEK, a Szombathelyi Egyetemi Sportegyesület és a Pannon Sportszer Kft. – nem kívánnak változtatni a tavaly bevált recepten. A szervezésben és a lebonyolításban ezúttal is jelentős szerepet vállaltak a Savaria Egyetemi Központ oktatói és hallgatói.

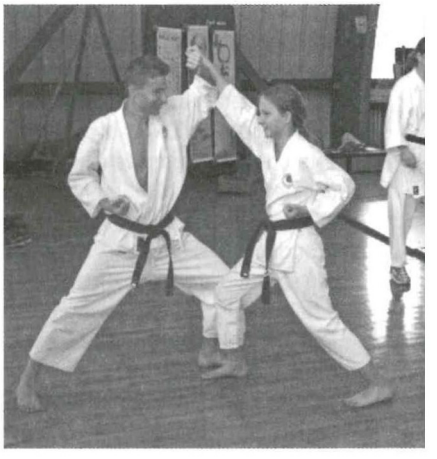

Több mint 40 sportágat lehetett kipróbálni

A vasi megyeszékhelyen idén több mint 40 sportágat próbálhattak ki az érdeklődők. Csak néhány a kínálatból: atlétika, diszkoszvetés, golf, inter-crosse, lövészet, sakk, ritmikus gimnasztika, síugrás, tánc, vízilabda. A sportágválasztást élsportolók, edzők, szakmai tanácsadók segítették.

A szervezők a 10–16 éves gyerekeket és szüleiket, testnevelő tanáraikat sportantropometriai méréssel is segítették, hogy ki-ki megtalálja az adottságainak legjobban megfelelő sportágat. A vizsgálat révén megbecsülhető volt a várható testmagasság, a testtömeg, melyek alapján teljes képet lehet kapni a gyermek számára legtesthezállóbb sportágról. De a mérés arra is alkalmas, hogy segítségével egy-egy sportágon belül az adott posztokra a legmegfelelőbb játékosokat válasszák ki.

A Nagy sportágválasztó budapesti kezdeményezés, ám az ország vidéki városaiban is egyre népszerűbb. A tavalyi 17 város után idén több mint 20 településen népszerűsíti a sportolást.

„Azért jöttünk el, mert a kisfiam itt akart lenni" – mondta egy apuka a második (szombati) napon. Az igazsághoz hozzátartozik, hogy nem minden gyerek volt ilyen lelkes, hiszen olyan szülővel is beszéltünk, akinek a csemetéje „nagyon nem akart eljönni", de amikor a felnőttek indultak volna haza, a kislány „nagyon nem akart hazamenni", így tovább maradtak.

Talán ez a legtöbb, amit egy ilyen rendezvénnyel el lehet érni: ha valaki a sportágválasztókon belekóstol a mozgás örömébe, akkor biztosan sikerül felkelteni a mozgás iránti érdeklődését.

A pénteki nap az előre bejelentkezett csoportoké volt. Szombaton főképp a szülők hozták el kisebb-nagyobb csemetéiket. És annak ellenére, hogy az időzítés nem kedvezett a rendezvénynek, hiszen programokkal zsúfolt hétvége volt, ráadásul egy héttel korábban, a Haladás VSE nyílt napján is rengeteg sportág állt a látogatók rendelkezésére, a két nap alatt sokan megfordultak a Savaria Egyetemi Központban.

Szöveg és fotó: Kleinhappel Miklós

KUTATÓK ÉJSZAKÁJA 2011/NYME

NAGY SPORTÁGVÁLASZTÓ SZOMBATHELYEN

(Cikkünk a 28. oldalon)